

Gilaki John

The Gospel of John in the Gilaki language of Iran

copyright © 2014 gilakmedia.com

Language: Gilaki

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution–No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015–01–02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 22 Dec 2018

6fde42e5-bf03-53a5-9f3f-3663c377e431

المحتويات

١ . . . . . يوحنا

انجیله یوحنا پیشگفتار

کلمه‌یه «انجیل» یعنی «خبره خوش» و آ خبره خوش کی خدا پیغامه، عیسی مسیح اونه همه‌یه مردمه دنیاره بأورده. و بعداً عیسی شاگردان و پیروان از اونه زندگی و تعلیماتی کی بدّه کیتابانی بینویشتیدی. آ کیتابان اناجیل خوانده به، چونکی هو خبره خوش اعلام کونه.

یوحنا یهودی و ایتاً از همراهانه عیسی مسیح بو. اونه پیره نام زیدی و اونه برآره نام یعقوب بو. یوحنا پیش از اونکی جزو همراهانه عیسی ببه، ماهیگیر و پطرس امره دوست و همکار بو. یوحنا خو انجیله میان از خودش نامی نبره بلکی خوره «شاگردی کی عیسی اونه دوست داشتی» یا «شاگرده دیگر» معرفی کونه.

نسخه‌یه اصلی‌یه آ کیتاب به زبان یونانی بینویشته بوبوسته و تا ایمرور انجیله یوحنا، به بیشتر از ۱۵۰۰ زبانه جورواجور ترجمه بوبوسته. تا تمامه مردمه دنیا بتانید آ کیتابه به خوشانه زبان بخوانید و بفهمید. مدارک و اسناد تاریخی نشان دهه کی انجیله یوحنا پیش از قرنه چهارمه میلادی به زبانه فارسی ترجمه بوبوسته کی متأسفانه ایمروره به او نیویشته دس رسی نأریمی ولی دوباره هو انجیل به زبانه فارسی ترجمه بوبوسته. و ایمرور آمان آ افتخاره دأریمی کی هو انجیله به گیلکی، در دس رس شومان قرار بدیم.

یوحنا خو هدفه از نیویشته آ انجیل در باب ۲۰ آیه ۳۱ بیان بوکوده. اون گه: «ولی آنقدر بینویشته بوبوسته تا ایمان بأورید کی عیسی هو مسیح، و خدا پسره، و به توسطه آ ایمان صاحبه زندگی‌یه آبدی ببید.»

انجیله یوحنا دورون، عیسی مسیح به عنوانه کلمه الهی و آبدی کی دنیا به توسطه اون ساخته بوبوسته معرفی بوبو. و دینیمی کی در سرتاسره دورانی کی عیسی مسیح آ دنیایه خاکی دورون ایسه بو بر علیه آ باور مخالفت و تضاد نهه بو. و آ تضاد و مخالفت باعثه کوشته بوستن مسیح صلیبه رو بوبوسته. پس با اونه مرگ و قیام بو کی خو مأموریت به انجام و کمال برسانه. و با انجامه آ مأموریت خودشه و خدایه بشناسانه. آ انجیله دورون زندگی‌یه عیسی، مسیحه موعود، به صورته ایتاً مجموعه از نشانه‌یان و معجزاته کی اتفاق دکفته و به صورته سمبلیک به تصویر بکشه بوبوسته. چیزی کی قابل توجه‌یه و انجیله یوحنا به مشخصه کونه به کار بردنه سمبلیک از اشیا و اسامی در زندگی‌یه روزمره‌یه. از آ طریق به حقیقت و واقعیتانه روحانی اشاره به. نشانه‌یانی مثله: آب، نان، نور، چوپان و بره، تاک و اونه میوه. تقسیمبندی‌یه کلی

- ۱- الوهیت و شخصیته عیسی مسیح. ۱:۱-۱۸
- ۲- یحیی تمیددهنده و اولین شاگردانه عیسی مسیح. ۱۹:۱-۵۱
- ۳- معجزات و تعلیماته عیسی مسیح. باب ۲-۱۲
- ۴- عیسی مسیح خو شاگردانه امره خداحافظی کونه و اوشانه تشویق کونه و اوشانه‌ره دعا کونه. باب ۱۳-۱۷
- ۵- دستگیری‌یه عیسی مسیح، محاکمه، مصلوب و مردن و دفن بوستن. باب ۱۸ و ۱۹
- ۶- زنده بوستن و قیامه عیسی مسیح. باب ۲۰
- ۷- ایبار دیگر عیسی مسیح خوره خودشه به خو شاگردان ظاهره کونه. باب ۲۱

نکاتی درباره‌یه آمی روش برای نیویشتن به گیلکی
گیلکی میان صدایان تفاوته بیشتری نسبت به زبانه فارسی دأره. و آ موضوع باعثه مشکل در نیویشتن به گیلکی به. آمی هدف و مقصود برای نیویشتن آنه کی به شکلی بینویشته ببه کی اونه خواندن آسان و روان ببه. روشی کی آ کیتابه میان به کار برده بوبوسته، مثله نیویشتن به زبان فارسی‌یه ولی تلفظه مناسب کلمه‌یه به عهده شومان خواننده‌یان عزیز نیهیمی. دوتاً تغیره اساسی آ کیتابه میان وجود دأره کی اوشانه به آ خاطر کی شماره در موقعه خواندن کمک کونه به عرضه شومان رسانیمی.

۱ : خواننده‌یه عزیز، وختی شومان شماره‌یان به آ شکل دینیدی (۱:۱-۱۸) به معنی‌یه انجیله یوحنا باب ۱، از آیه ۱ تا آیه ۱۸ خوانده به.

اول، الف (ا) صداداره بلند در کلماته زبانه فارسی به گیلکی به صورته الف (ا) صداداره کوتاه تلفظ به. امان آ صداره از نیشانه‌یه الف و همزه (أ) استفاده بوکودیمی. مثله: «میان» در فارسی‌یه به گیلکی به صورته: «میان» بینویشتیمی. دوّم، کلماتی کی در آخره اون پسوند اضافه دأره، امان آ پسونده در گیلکی با (ه) و یا (یه) بینویشتیمی. مثله: «آب روان» در زبانه فارسی‌یه در گیلکی به صورته: «آبه روان» بینویشتیمی و «صدای بلند» در زبانه فارسی‌یه در گیلکی به صورته «صدایه بلند» بینویشتیمی. امی آرزو آنه کی خواندنه آ کتاب شماره باعثه برکت بهه. آمین.

کلمه انسان بوبوسته

۱ از اول کلمه بو و کلمه خدا آمره بو و کلمه، خدا بو. ۲ اون از اول خدا آمره بو. ۳ همه چی توسطه اون به وجود بَمو، و از هر اونچی کی به وجود بَمو، هیچ چی بدونه اون به وجود نَمو.

۴ در اون حیات بو و او حیات، نوره آدمیان بو. ۵ آ نور در تاریکی تابه و تاریکی نتانه اونه از بین ببره. ۶ مردی بَمو کی خدا اونه اوسه کوده بو. اونه نام یحیی بو. ۷ اون شهادت دَنه‌ره بَمو بو، شهادته بر او نور، تا همه توسطه اون ایمان بأورید. ۸ یحیی خودش او نور نوبو، بلکی بَمو بو تا بر او نور شهادت بده. ۹ اون نوره حقیقی کی هر آدمی‌یه منوره کونه، حقیقتاً به جهان آمون دبوو.

۱۰ اون دنیا میان ایسه بو و دنیا به واسطه‌یه اون به وجود بَمو، اما دنیا اونه نشناخته. ۱۱ به خو ملک سر بَمو، ولی اونه قوم، اونه قبول نوکودیدی. ۱۲ اما به تمامه کسانکی کی اونه قبول بوکودیدی، آ حق فده کی خدا زاکان ببید، یعنی هر کسی کی به اونه نام ایمان بأوره. ۱۳ نه کسانکی کی از انسان به دنیا بَمویدی و نه از نفسه خواهشیدی و نه از ایتا مرد خواسته به دنیا بَمویدی، بلکی تولدی از خدایه.

۱۴ و کلمه، انسانه خاکی بوبوسته و امی میان ساکن بوبوسته و امان اونه جلاله بیده‌بیم، ۲ جلالی کی شایسته‌یه او یگانه پسری ایسه کی از طرفه پتر بَمو، پُر از فیض و راستی. ۱۵ یحیی بر اون شهادت دبی و با صدایه بلند گفتی کی: «آن او کسی ایسه کی درباریه اون بوگفتم: (اون کی بعد از من آیه بر من برتری پیدا بوکوده، چونکی قبل از من وجود داشتی).» ۱۶ از اونه پری امان همه بهره‌مند بوبوستیم، فیض، فیضه سر. ۱۷ چونکی شریعت توسطه موسی بَمو، اما فیض و راستی به واسطه‌یه عیسی مسیح بَمو. ۱۸ هیچکی هرگز خدایه نیده. اما او یگانه، کی پتره و رجه ایسه و در خودشه ذاتم خدایه، اون، اونه بشناسانه.

یحیی شهادت

۱۹ آنه یحیی شهادت او وختی کی یهودیان، کاهنان و لایوانه از اورشلیم اونه پهلو اوسه کودیدی تا از اون وورسید کی: «تو کی ایسی؟» ۲۰ یحیی اعتراف بوکوده، انکار نوکوده، بلکی اصرار داشتی کی: «من مسیح نی‌یم.»

۲۱ وورسه‌بیدی: «پس چی؟ تو الیاسی؟»

جواب بده: «نی‌یم.» وورسه‌بیدی:

«تو او پیامبری؟»

جواب بده: «نه!»

۲۲ او وخت اونه بوگفتیدی: «پس کی ایسی؟ بوگو چی جوابی او کسانکی‌ره کی آمره اوسه کودیدی، ببریم؟ درباریه خودت چی گی؟»

۲۳ یحیی طبق اونچی کی اشعاییه نبی بیان بوکوده بو، بوگفته

«من او صدایه نداکوننده در بیابانم کی گه:

(خداونده رایه همواره کونید!)» ۳

۲۴ تعدادی از اوشانی کی روانه بوسته بید و از فریسیان بید، ۲۵ اونه وورسه‌بیدی: «اگر تو نه مسیحی، نه الیاسی و نه او پیامبر، پس چره تعمید دیهی؟» ۲۶ یحیی در جواب بوگفته: «من آبه آمره تعمید دهم، اما شیمی

میان کسی ایسه کی شومان اونه نشناسیدی. ۲۷ اونی کی بعد از من آیه، من لایقه و آگودن اونه کفشه بندم نی.یم»

۲۸ اشان همه در بیت عنیا واقع در او طرفه اردن رودخانه رخ بده، جایی کی یحیی تعمید دبی.

خدا بره

۲۹ فردایه او روز، یحیی چون عیسایه بیده کی اونه طرف آمون دره، بوگفته: «آنه برهیه خدا کی گناهه از دنیا اوسنه! ۳۰ آن، اونی ایسه کی من درباریه اون بوگفتم؛ (بعد از من مردی آیه کی بر من برتری داشتی، چونکی قبل از من وجود داشتی). ۳۱ من خودمم اونه نشناختیم، اما هنه وستی بموم کی آبه امره تعمید بدم تا اون، اسرائیلره ظاهره به.» ۳۲ پس یحیی شهادت بده و بوگفته: «روحه بیدم کی کیوتره مأنستن از آسمان فرود بمو و بر اون قرار بیگفته. ۳۳ من خودمم اونه نشناختیم، اما اونی کی مره اوسه کوده تا آبه امره تعمید بدم، مره بوگفته کی: (هر وخت بیدهیی کی روح بر کسی فرود بمو و بر اون قرار بیگفته، بدان اون، اونی ایسه کی روح القدسه امره تعمید دهه). ۳۴ و من بیدم و شهادت دهم کی آن خدا پسره!»

عیسی اولین شاگردان

۳۵ فردایه او روز، ایبار دیگر یحیی خو دوتا شاگردانه امره ایسه بو. ۳۶ اون عیسایه کی راه شوئون دوبو، نیگاه بوکوده و بوگفته: «آنه، خدا بره!» ۳۷ وختی اونه دوتا شاگرد، آنه حرفه بیشنوستیدی، از عیسی دونبالسر راه دکفتیدی. ۳۸ عیسی خو رویه و آگردانه و بیده کی از اونه دونبالسر آمون دریدی. اوشانه بوگفته: «چی خوآیدی؟»

بوگفتیدی: «ای اوستاد، تی خانه کویه ایسه؟»

۳۹ جواب بده: «بآید و بیدینید!» پس بوشویدی و بیدهیدی کی کویه خانه داره و او روز اونه امره سر بوکودید. او لحظه ساعته چهاره بعد از ظهر بو.

۴۰ ایتا از او دو نفر کی یحیی حرفانه بیشنوسته بو و عیسی دونبالسر بوشو، آندریاس، شمعون پطرس برار بو. ۴۱ اون اول خو برار شمعون پیدا بوکوده و اونه بوگفته: «آمان مسیحه (کی اونه معنی (مسح بوبوسته یه)) پیدا بوکودیم.» ۴۲ و اونه عیسی و رجه ببرده. عیسی اونه نیگاه بوکوده و بوگفته: «تو شمعون پطرس، یوحنا پسری. اما (کیفا) دوخوآده بی» (کی اونه معنی صخره یه).

عیسی فیلیپس و نتنائیل به خوشاگردی دعوت کونه

۴۳ روز بعد عیسی خوآستی کی به ولایته جلیل بشه. فیلیپسه پیدا بوکوده و اونه بوگفته: «می دونبال بیأ!» ۴۴ فیلیپس اهله بیت صیدا بو، آندریاس و پطرس همشهری. ۴۵ اون نتنائیل پیدا بوکوده و بوگفته: «اون کسی کی موسی در تورات درباریه اون بوگفته و پیامبرانم بینویشتیدی، پیدا بوکودیم! اون عیسی، یوسفه پسر از شهر ناصره یه!»

۴۶ نتنائیل اونه بوگفته: «مگر به، کی از ناصره چیزه خوبی بیرون بآیه؟»

فیلیپس جواب بده: «بیأ و بیدین.»

۴۷ وختی عیسی بیده کی نتنائیل اونه طرف آمون دره، درباریه اون بوگفته: «حقیقتاً کی آنه او مرد اسرائیلی کی در اون هیچ مکر و حیله یی پیدا نیبه!»

۴۸ نتنائیل اونه بوگفته: «مره از کویه شناسی؟»

عیسی جواب بده: «قبل از اونکی فیلیپس تره دوخوآنه، وختی کی درخته انجیره زیر ایسه بی، تره بیدم.»

۴۹ نتنائیل جواب بده: «اوستاد تو خدا پسری! تو اسرائیله پادشاهی!»

۵۰ عیسی در جواب بوگفته: «آیا بخاطره آنکی بوگفتم تره درخته انجیره زیر بیدم، ایمان بأوردی؟ از آن به بعد چیزانه بزرگتری دینی.» ۵۱ بعداً بوگفته: «آمین، آمین ۴ شمره گم کی آسمان بازه به و خدا فرشته یانه در حالی کی بر انسانه پسر بیزیر آیدی و به آسمان شیدی، دینیدی.»

۴ ۱:۵۱ اصطلاحه آمین، یهودیان وختی کی کلامی یه ایشنوستیدی به زبان آوردیدی و اونه معنی آنه کی «هطو به» یا به «حقیقت هطو ایسه.» بعداً مسیحیان آمین در آخره دعا یا بعد از ایشنوسته کلامه خدا به کار بردیدی ولی عیسی با به کار بردنه اون در اوله بعضی از خو گفته یان به درستی و صحته خو کلام تاکید کودی.

۲

معجزه‌ی عروسی میان

۱ سومین روز قانایه جلیل میان عروسی بو و عیسی مارم اوپه ایسه بو. ۲ عیسی و اونو شاگردانم به عروسی دعوت بوبوسته بید. ۳ وختی کی شراب تمامه بوسته، عیسی مار، عیسیایه بوگفته: «آشان د شراب نآریدی.» ۴ عیسی اونو بوگفته: «بانو، مره چی به آ کاران؟ می وخت هنوز فترسه.» ۵ اونو مار پیشخدمتانه بوگفته: «هر چی شماره گه، بوکونید.» ۶ اوپه شیش تا خمیره یه سنگی نهه بو کی برای رسمه تطهیره یهودیان ۵ به کار آمویی و هر کدام ظرفیته دو یا سه تا پیمانیه ۶ داشتی. ۷ عیسی خدمتکارانه بوگفته: «آ خمیره یانه از آب پره کونید.» پس اوشانه لبالب پره کودیدی. ۸ بعداً اوشانه بوگفته: «الآن ایچه از اون اوسنید و صاحبه مجلسه ره ببرید.» اوشانم هوطو بوکودیدی. ۹ صاحبه مجلس نآستی کی اونو از کویه بأوردیدی، ولی خدمتکارانی کی اونو اوسده بید، دانستیدی. اون وخت آبی کی شراب بوبوسته بو بیچیشته، داماده دوخوآده ۱۰ و اونو بوگفته: «همه اول شرابه نابه آوریدی و پذیرایی کونیدی و وختی مهمانان مسته بیدی، بعداً شرابه ارزانتره آوریدی؛ اما تو شرابه نابه تا آ لحظه بدآشتی!» ۱۱ اطویی عیسی خو اولین معجزه یه قانایه جلیل میان انجام بده و خو جلاله نیشان بده و اونو شاگردان به اون ایمان بأوردیدی.

۱۲ بعد از اون، خو مار و خو براران و شاگردانه آمره به کفرناحوم بوشو و چند روزی یه در اوپه بیسه بیدی.

عیسی معبده میان

۱۳ چونکی یهودیانه عیده پسخ نزدیک بو، عیسی به اورشلیم بوشو. ۱۴ معبده صحن میانی بیده کی تعدادی به فروخته گاو و گوسفند و کبوتر مشغولیدی و صرافانم به کاسبی نیشته بید. ۱۵ پس، از طناب شلاق چاکوده اوشانه با همه یه گاوآن و گوسفندان از معبد بیرونه کوده و صرافانه سکه یانه، زمینه رو فوکوده و اوشانه میزانه و آگردانه ۱۶ و کبوتر فروشانه بوگفته: «آشان از آیه بیرون ببرید و می پره خانه یه به محل کاسبی تبدیل نوکونید!» ۱۷ اون وخت اونو شاگردان به یاد بأوردیدی کی بینویشته بوبوسته بو: «غیرتی کی تی خانه وستی دارم، مره سوزنه.» ۱۸ پس یهودیان بخاطره آ کاران اونو بوگفتیدی: «چی معجزه یی آمره نیشان دیهی کی بدانیم تو اجازه یه آ کارانه داری؟» ۱۹ عیسی در جوابه اوشان بوگفته: «شومان آ معبده خرابه کونید من سه روز اونو دوباره چاکونم.» ۲۰ یهودیان اونو بوگفتیدی: «آ معبده ساختن چهل و شیش سال طول بکشه، و الآن تو خوایی سه روز اونو چاکونی؟» ۲۱ ولی معبدی کی عیسی از اون حرف زهی، خودشه بدن بو. ۲۲ پس وختی کی از مُرده یان ویریشه، اونو شاگردان آ گفته یه به یاد بأوردیدی و به کیتابه مقدس و اونو حرفان ایمان بأوردیدی. ۲۳ وختی کی عیسی عیده پسخره اورشلیمه میان ایسه بو، خیلی یان بخاطره معجزاتی کی انجام بده بو، به اونو نام ایمان بأوردیدی. ۲۴ اما عیسی به اوشانه ایمان اعتماد نآستی، چونکی همه یه شناختی ۲۵ و لازم نوبو کسی درباره یه انسان چیزی اونو بگه، چونکی خودش دانستی کی انسانه دورونی چی نهه!

۳

عیسی نيقوديموس آمره ملاقات بوکوده

۱ مردی بو از فرقه یه فریسی، نيقوديموس نام، از حاکمانه یهود. ۲ اون ایثا شب عیسی ورجه بمو و اونو بوگفته: «اوستاد! دانیمی کی تو معلمی ایسی کی از خدا طرف بمویی، چونکی هیچکی نتانه معجزاتی یه کی تو انجام دیهی، انجام بده، بجز اونکی خدا اونو آمره ببه.» ۳ عیسی در جواب بوگفته: «آمین، آمین، تره گم تا کسی از نو به دنیا نآیه، نتانه خدا پادشاهی یه بیدینه.»

۵ ۲:۶ یهود مذهب میان، یهودیان از آب بدن و وسایله پاکه وستی استفاده کودیدی. ۶ ۲:۶ هر پیمانیه ۷۵-۱۱۵ لیتر جا داشتی. ۷ ۲:۱۷ تورات، کیتابه مزمور، باب ۶۹، آیه ۹.

۴ نیقودیموس او نه بوگفته: «کسی کی پیره، چو طو تأنه دوباره به دنیا بآیه؟ آیا تأنه به خو ماره شکم واگرده و دوباره به دنیا بآیه؟»

۵ عیسی جواب بده: «آمین، آمین تره گم تا کسی از آب و روح به دنیا نآیه، نتأنه وارده خدا پادشاهی بیه. ۶ اونچی کی از انسان به دنیا بآیه، جسمانی یه و اونچی کی از روح به دنیا بآیه، روحانی یه. ۷ تعجب نوکون کی بوگفتم بآید از نو به دنیا بآید! ۸ باد هر جایی کی بخوآیه، حرکت کونه و او نه صدایه ایشونی، اما نآنی کی از کویه آیه و به کویه شه. هوطویه هر کسی کی از روح به دنیا بآیه.»

۹ نیقودیموس از اون وورسه: «آ چیز چو طو ممکنه؟»
 ۱۰ عیسی جواب بده: «تو اسرائیله معلمی و آ چیزأنه متوجه نیبی؟ ۱۱ آمین، آمین، تره گم امان از اونچی کی دأنیم، حرف زنی و اونچی کی بیده ییم، شهادت دیهیم، اما شومان آمی شهادته قبول نوکونیدی. ۱۲ وختی شیمی آمره درباریه اموره زمینی حرف بزم، باور نوکودیدی، چو طو باور کونیدی اگر شیمی آمره از اموره آسمانی بگم؟ ۱۳ هیچکس به آسمان بوجور نشو، مگر اونی کی از آسمان بیزیر بمو، یعنی انسانه پسر. ۱۴ هوطوی کی موسی بیابانه میآن ماره مجسمه یه بلنده کوده تا مردم بیدینید و از مرگ نجات پیدا بوکونید، هوطوی هم انسانه پسر بآید بلنده کوده بیه تا مردم بیدینید و نجات پیدا بوکونید. ۱۵ تا هر کسی کی به اون ایمان باوره، زندگی یه ابدی بدآره.»

۱۶ «چونکی خدا دنیا یه اونقدر محبت بوکوده کی خو یگانه پسره فده، تا هرکی به اون ایمان باوره هلاکه نه، بلکی زندگی یه ابدی بدآره. ۱۷ چونکی خدا خو پسره اوسه نوکوده تا مردمه دنیا یه محکوم بوکونه، بلکی اوسه کوده تا توسطه اون نجات پیدا بوکونید.»

۱۸ «هرکی به اون ایمان دآره، محکوم نیبه، اما هرکی به اون ایمان نآره، از هه الانم محکوم بوبوسته، چونکی به خدا یگانه پسره نام ایمان ناورده. ۱۹ و محکومیت در آنه کی نور به جهان بمو، اما مردم تاریکی یه بیشتر از نور دوست دأشتیدی، چونکی آشأنه کارآن بد ایسه. ۲۰ چونکی هر کسی بدی کونه، از نور نفرت دآره و نوره طرف نآیه، مبادا او نه کارآن آشکاره به و رسوا بیه. ۲۱ اما اونی کی در راستی زندگی کونه، نوره طرف آیه تا آشکاره به، کی خو کارأنه به یاری یه خدا انجام بده.»

یحیی خو آخرین شهادته درباریه عیسی دهه

۲۲ بعد از اون، عیسی خو شاگردأنه آمره به دهاته اطرافه یهودیه بوشو، اون چند روزی او یه بیسه و مردمه تعمد بده. ۲۳ یحیایم عینون میآن، نزدیکه سالیم، تعمد دبی، چونکی در او یه آب زیاد بو و مردم آمویدی و تعمد گفیدی. ۲۴ اون وختی بو کی یحیی هنوز به زندان دنکفته بو. ۲۵ ایدفعه بین یحیی شاگردآن و ایتا یهودی، رسمه تطهیره وستی بحثی به وجود بمو. ۲۶ پس یحیی ورجه بمویدی و او نه بوگفیدی: «اوستاد، اونی کی تی آمره او طرفه رود اردن ایسه بو و تو درباریه اون شهادت دبی، الان خودش تعمد دهه و همه او نه ورجه شیدی.»

۲۷ یحیی در جواب بوگفته: «هیچکی نتأنه چیزی به دست باوره مگر اونکی از آسمان به اون عطا بیه. ۲۸ شومان خودتان شاهدید کی من بوگفتم کی من مسیح نی ییم، بلکی پیشاپیشه اون روانه بوبوستم. ۲۹ عروس داماده شینه، اما داماده رفق کی کنار ایسه به اون گوش کونه، و از ایشونسته داماده صدا، شادی یه زیادی کونه. می شادی ییم اطوی تکمیله بوسته. ۳۰ اون بآید جلال پیدا بوکونه و من بآید کوچیکه بم.»

۳۱ «اون کی از آسمان آیه، از همه بالاتره، اما اونی کی از زمین ایسه، زمینی یه و از چیزأنه زمینی حرف زنه. اونی کی از آسمان آیه، از همه بالاتره. ۳۲ اون از اونچی کی بیده و بیشونسته شهادت دهه، اما هیچکی او نه شهادته قبول نوکونه. ۳۳ کسی کی او نه شهادته قبول بوکونه، بر راستی یه خدا مھر تأیید بزه. ۳۴ چون اونی یه کی خدا اوسه کوده، خدا کلامه بیان کونه، چون خدا خو روچه به یک میزان عطا نوکونه. ۳۵ پئر پسره محبت کونه و همه چیزه به اون بیسپرده. ۳۶ اونی کی به پسر ایمان دآره زندگی یه ابدی دآره، اما اونی کی از پسر اطاعت نوکونه، زندگی یه ابدی یه نیدینه، بلکی زیر غضبه خدا مأنه.»

- ۱ وختی عیسی بفهمسته کی فریسیان بیشنوستیدی کی اون بیشتر از یحیی شاگردان بساخته و اوشانه تعمیر دهه، ۲ گر چی عیسی شاگردان تعمیر دیدی، نه خودش، ۳ یهودیه ترکه کوده و ایبار دیگر به طرفه جلیل بوشو. ۴ و بایستی از سامره رده بوسته بی. ۵ پس به ایتا شهر از سامره کی اونه نام سوخار بو، فرسه؛ نزدیکه او تیکه زمینی کی یعقوب خو پسر یوسفه فده بو. ۶ یعقوبه چاه اویه نهه بو و عیسی کی از سفر خسته بوسته بو، چایه کنار بینشته. حدوداً ساعت دوازده ظهر بو.
- ۷ در اوخت زنی از مردمانه سامره آب فکشنه وستی بمو. عیسی اونه بوگفته: «ایچه آب مره فدن.» ۸ او وخت اونه شاگردان بوشو بید شهر، غذا تهیه بوکونید.
- ۹ زن اونه بوگفته: «چو طو تو کی یهودی ایسی، از من کی ایتا زنه سامریم، آب خوایی؟» چونکی یهودیان سامریانه امره هیچ معاشرتی ناشتیدی.
- ۱۰ عیسی در جواب بوگفته: «اگر بخشه خدایه بدانستی بی و دانستی کی چه کسی از تو آب خوایه، تو خودت از اون خواستی تره آبه روانی کی حیات بخشه، عطا بوکونه.»
- ۱۱ زن اونه بوگفته: «ای سرور، سطل ناری و چایم خیلی گوده، پس آبه روان از کویه اوری؟ ۱۲ آیا تو از امی پتر یعقوبم پیله تری کی آچایه امره فده و خودش و اونه پسران و اونه گاو و گوسفندان از او چاه آب خوردیدی؟»
- ۱۳ عیسی بوگفته: «هر کسی از آ آب بوخوره، بازم تشنه به. ۱۴ اما هر کی از او آبی کی من اونه فدم بوخوره، هرگز تشنه نیبه. چونکی آبی کی من اونه فدم، در اون چشمه یه آبی به، کی تا زندگی یه ابدی جوشانه!»
- ۱۵ زن بوگفته: «ای سرور، از آ آب مره فدن تا د تشنه نیم و آب فکشنه ره آبه نایم.»
- ۱۶ عیسی بوگفته: «بوشو تی مرد دوخوان و واگرد.»
- ۱۷ زن جواب بده: «مرد نارم.»
- عیسی بوگفته: «راست گی کی مرد ناری. ۱۸ چونکی پنج تا مرد داشتی و اونم کی الان داری تی مرد نی یه. اونچی کی بوگفتی درسته!»
- ۱۹ زن بوگفته: «ای سرور، دینم کی تو ایتا نبی ایسی! ۲۰ امی پتران آ کوه رو عبادت کودیدی، اما شومان یهودیان، گیدی جایی کی باید در اویه عبادت بوکونید، اورشلیمه.»
- ۲۱ عیسی بوگفته: «ای زن، باور بوکون زمانی فرسه کی پتره نه آ کوه رو عبادت کونیدی، نه اورشلیمه میان. ۲۲ شومان اونچی یه کی شناسیدی عبادت کونیدی، اما امان اونچی یه کی شناسیم عبادت کونیم، چونکی نجات به وسیله یه قوم یهود فراهم به. ۲۳ اما زمانی آبه و الانم او زمان فرسه کی عبادت کوننده یانه حقیقی، پتره در روح و راستی عبادت کونیدی، چونکی پتر به دوباله آجور عبادت کوننده یان ایسه. ۲۴ خدا روحه و اونه عبادت کوننده یان باید اونه در روح و راستی عبادت بوکونید.»
- ۲۵ زن بوگفته: «دانم کی مسیح (یعنی مسح بوبوسته) آبه. وختی اون بایه، همه چیزه امره خبر دهه.»
- ۲۶ عیسی اونه بوگفته: «من کی تی امره حرف زتن درم، هونم.»
- ۲۷ او لحظه عیسی شاگردان از راه فرسه ییدی و از آنکی اون ایتا زنه امره حرف زتن دبو، تعجب بوکودیدی. اما هیچکی ونورسه کی: «چی خوایی؟» یا «چره او زنه امره حرف زنی؟» ۲۸ اون وخت زن خو کوزه یه جا بنه و به شهر بوشو و مردمه بوگفته: ۲۹ «باید مردی یه بیدیند کی هر چی کی تا الان بوکوده بوم، مره بوگفته. آیا امکان ناره کی اون مسیح به؟» ۳۰ پس اوشان از شهر بیرون بمویدی و عیسی ورجه بوشویدی.
- ۳۱ آ میان، شاگردان از اون خواهش بوکودیدی و بوگفتیدی: «اوستاد چیزی بوخور!»
- ۳۲ اما عیسی اوشانه بوگفته: «من خوراک، خوردنه درم کی شومان از اون چیزی نانیدی.»
- ۳۳ شاگردان همدیگره بوگفتیدی: «مگر کسی اونه ره خوراک باورده؟»
- ۳۴ عیسی اوشانه بوگفته: «می خوراک انه کی اراده یه او کسی یه کی مره اوسه کوده بجا باورم و اونه کاره به کمال برسائم. ۳۵ آیا آ حرفه نیشنوستیدی کی: (چهار ماه بیشتر به وخته درو نمأنسته)؟ اما من شمره گم، شیمی چشمانه واکونید و بیدیند کی الان مزرعه یان آماده درویه. ۳۶ الان دروگر خو مزده فیگیره و حاصلی برای زندگی یه ابدی به دست اوره، تا اونی کی بکاشته و اونی کی درو بوکوده، با هم شاد ببید. ۳۷ در آیه آ گفته

درسته کی: (اینفر کآره، و اینفر دیگر درو کونه). ۳۸ من شمره اوسه کودم تا محصولی یه درو بوکونید کی شیمی دسترنج نی یه. دیگران سخت کار بوکودیدی و شومان اوشانه دسترنجه برداشت کونیدی.»

۳۹ پس به دونباله شهادته او زنی کی بوگفته بو: «هرچی کی تا الان بوکوده بوم، مره بوگفته،» خیلی از سامریانه ساکنه او شهر به عیسی ایمان باوردیدی. ۴۰ وختی کی او سامریان عیسی ورجه بموییدی، از عیسی بخواستیدی کی اوشانه ورجه بیسه. پس دو روز او یه بیسه. ۴۱ و خیلی یانم بخاطره ایشنوسته اونه حرفان ایمان باوردیدی. ۴۲ اوشان او زنه بوگفتیدی: «تنها د بخاطره تی حرفان ایمان ناوریم، چونکی امان خودمان اونه حرفانه بیسنوستیم و دانیم کی حقیقتاً مرد نجات دهنده یه دنیایه.»

عیسی جلیل میان

۴۳ بعد از دو روز، عیسی از او یه به جلیل بوشو. ۴۴ (قبلاً خودش بوگفته بو کی: «نبی در خودشه محل احترام ناره.») ۴۵ وختی به جلیل فرسه، جلیلیان اونه به گرمی قبول بوکودیدی، چونکی اوشان بخاطره عید به اورشلیم بوشو بید و اونچی یه کی عیسی او یه انجام بده بو، بیده بید.

شفایه ایثا درباری پسر

۴۶ بعد از اون، عیسی دوباره به قانایه جلیل بوشو، او یه کی آبه تبدیل به شراب بوکوده بو. در او یه ایثا از افسران ایسه بو کی پسری مریض کفرناحوم میان داشتی. ۴۷ وختی بیسنوسته کی عیسی از یهودیه به جلیل بمو، به اونه دئن بوشو و منت بوکوده کی بایه اونه پسره کی در حال مرگ بو، شفا بده.

۴۸ عیسی اونه بوگفته: «تا معجزات و چیزانه عجیب نیدینید، ایمان ناوریدی!»

۴۹ او مرد بوگفته: «ای سرور قبل از اونکی می زای بیمیره، بیآ.»

۵۰ عیسی اونه بوگفته: «بوشو، تی پسر زنده مانه.» او مرد عیسی کلامه قبول بوکوده و به راه دکفته.

۵۱ هنوز راه میان ایسه بو کی اونه خدمتکاران بموییدی و بوگفتیدی: «تی پسر زنده و سالمه.» ۵۲ از اوشان وورسه: «چی ساعتی اون شفا پیدا بوکوده؟» بوگفتیدی: «دیروز ساعت یک بعد از ظهر تب، اونه وله کوده.»

۵۳ او وخت پتر بفهمسته کی آن هو ساعتی بو کی عیسی اونه بوگفته بو: «تی پسر زنده مانه.» پس خودش و اونه تمامه خانواده ایمان باوردیدی. ۵۴ آن دو مین معجزه یی بو کی عیسی وختی کی از یهودیه به جلیل بمو بو، انجام بده.

۵

شفایه مرد علیل

۱ بعد از مدتی عیسی بخاطره ایثا از یهودیانه عید به اورشلیم بوشو. ۲ اورشلیمه میان، «دروازه یه گوسفنده» کنار حوضی نهه کی به زبانه عبرانیان ۸ «بیت حسدا» گیدی و پنج تا ایوانه سربسته داره. ۳ در او یه خیلی از علیلان، مثله کوران، شلان و افلیجان خوفتیدی، [و منتظره حرکت آب بیدی. ۴ چونکی هر چند وخت ایبار ایثا فرشته یه خداوند آمویی کی آبه حوضه به حرکت باوره. اولین نفری کی بعد از به حرکت امونه آب وارده اون بوستی، از هر مرضی کی داشتی، شفا پیدا کودی.]

۵ میانی مردی ایسه بو کی سی و هشت سال زمینگیر بو. ۶ وختی عیسی بیده اون او یه خوفته، بفهمسته کی خیلی وخته به آ حال دوچاره. از اون وورسه: «ایا خوایی کی تی سلامتی یه به دست باوری؟»

۷ مرد علیل بوگفته: «ای سرور، کسی یه نارم کی وختی آب به حرکت آیه، مره حوضه میان توده. تا ایم خودمه به او یه فرسانم، کسه دیگری پیشتر از من آبه میان دکفه.»

۸ عیسی اونه بوگفته: «ویریز، تی جایه جمع کون و راه بوشو.»

۹ او مرد در هو لحظه خو سلامتی یه به دست باورده و خو جایه جمع کوده و شروع بوکوده به راه شوئون.

او روز، شبات ۹ بو. ۱۰ پس حاکمانه یهود او مردی یه کی شفا پیدا بوکوده بو، بوگفتیدی: «امروز روز شباته و تو اجازه ناری کی تی جایه جمع کونی!»

۸ ۵:۲ یعنی: زبانه یهودی ۹ ۵:۹ شبات، روز هفته هفته یه کی او روز میان یهودیان کار نوکونیدی و تمامه روز عبادت و استراحت کونیدی.

۱۱ اَوْنِ جَوَابِ بَدَه: «اَوْنِ كِی مَرِه شَفَا بَدَه مَرِه بَوَكْفَتَه، (تِی جَايَه جَمَعِ كَوْنِ و رَاه بَوَشُو.)»

۱۲ اَز اَوْنِ وَوْرَسَه یِیْدِی: «اَوْنِ كِی تَرِه بَوَكْفَتَه تِی جَايَه جَمَعِ كَوْنِ و رَاه بَوَشُو، كِی بُو؟»

۱۳ اَمَّا اَو مَرْدِی كِی شَفَا پِیْدَا بَوَكُوْدَه بُو، نَأْنَسْتِی كِی اَوْنِ كِی اِیْسَه. چَوْنَكِی عِیْسَى جَمْعِیْتَه مِیْأَن نَاپِیْدِیْدَه بَوَسْتَه بُو.

۱۴ مَدْتِی بَعْدِ، عِیْسَى اَو مَرْدِ مَعْبَدَه مِیْأَن پِیْدَا بَوَكُوْدَه و اَوْنَه بَوَكْفَتَه: «الْأَن كِی تِی سَلَامَتِی یَه پِیْدَا بَوَكُوْدِی، دِ گَنَاهِ نَوَكُونِ تَا اَز اَوْنِ كِی بِی بَدْتَرِه نِیْبِی.» ۱۵ اَو مَرْدِ بَوَشُو و یَهُودِیْأَنَه بَوَكْفَتَه: «اَوْنِ كِی مَرِه شَفَا بَدَه، عِیْسَايَه!»

قدرت و اقتداره خدا پسر

۱۶ بَه اَدْلِیْلِ بُو كِی حَاكَمَآئَه یَهُودِ عِیْسَايَه آزَار دِیْدِی، چَوْنَكِی دَر رَوَژِ شَبَّاتِ دَسْتِ بَه اَجُورِ كَارَأَنِ زَهْیِ.

۱۷ عِیْسَى جَوَابِ بَدَه: «مِی پِئْرِ هَنُوَژِ كَارِ كَوْنَه، مَنَمِ كَارِ كَوْنَم.» ۱۸ بَه اَخَاطِرِ یَهُودِیْأَنِ بَیْشْتَرِ اَز قَبْلِ خَوَأَسْتِیْدِی كِی اَوْنَه بَوَكُوْشِیْدِ، چَوْنَكِی نَه تَنَهَا رَوَژِ شَبَّاتَه اِیْشَكْنَه یِی، بَلَكِی خَدَايَه خُو پِئْرِ دُوخَوَأْدِی و خُوْدَشَه خَدَا اَمْرَه بَرَابَرِ دَأْنَسْتِی.

۱۹ عِیْسَى جَوَابِ بَدَه: «أَمِیْنِ، أَمِیْنِ، شَمْرَه گَمِ كِی پِسَرِ اَز خُوْدَشِ هِیْچِ كَارِی نَتَأْنَه اَنجَامِ بَدَه مَگَرِ اَو كَارَأِیْبِی كِی پِئْرِ اَنجَامِ دَهَه، پِسَرِ بَیْدِیْنَه. چَوْنَكِی هَرچِی كِی پِئْرِ كَوْنَه، پِسَرَمِ كَوْنَه. ۲۰ پِئْرِ پِسَرَه دَوَسْتِ دَأْرَه و هَرِ كَارِی كِی كَوْنَه، اَوْنَه نِیْشَأَنِ دَهَه و كَارَأِیْبِی اَز اَن بَزْرَگْتَرَمِ دَر اَیْنَدَه نِیْشَأَنِ دَهَه تَا شُوْمَأَنِ اَز تَعَجَبِ مَاتِ بَمَأْنِیْدِ. ۲۱ هُوَطُو كِی پِئْرِ مُرْدَه یَأْنَه وِیْرِزَأْنَه و اَوْشَأْنَه زَنْدَه كَوْنَه، پِسَرِ هَمِ هَرِ كِی یَه كِی بَخَوَأِیَه، زَنْدَه كَوْنَه. ۲۲ پِئْرِ كِی یَه دَاوَرِی نَوَكُوْنَه، بَلَكِی تَمَامَه كَارَه دَاوَرِی یَه بَه پِسَرِ بَیْسَپْرَدَه. ۲۳ تَا هَمَه پِسَرَه اَحْتِرَامِ بَوَكُوْنِیْدِ، هُوَطُو كِی پِئْرَه اَحْتِرَامِ نَهْیِیْدِ. كِی كِی پِسَرَه اَحْتِرَامِ نَوَكُوْنَه، بَه پِئْرِی كِی اَوْنَه اَوْسَه كُوْدَه، اَحْتِرَامِ نَه. ۲۴ أَمِیْنِ، أَمِیْنِ، شَمْرَه گَمِ هَرِ كِی مِی كَلَامَه گَوْشِ بَدَه و بَه كِی كِی مَرِه اَوْسَه كُوْدَه اِیْمَأَنِ بَأُورَه، زَنْدَگِی یَه اَبْدِی دَأْرَه و مَحْكُومَه نِیْبَه، بَلَكِی اَز مَرِگِ بَه زَنْدَگِی یَه اَبْدِی اَنْتِقَالَ پِیْدَا كَوْنَه. ۲۵ أَمِیْنِ، أَمِیْنِ، شَمْرَه گَمِ، زَمَانِی فَرْسَه، بَلَكِی اَلْأَنَه كِی مُرْدَه یَأَنِ، خَدَا پِسَرَه صَدَايَه اِیْشَوْنِیْدِی و هَرِ كِی گَوْشِ بَدَه، زَنْدَه بَه. ۲۶ چَوْنَكِی هُوَطُو كِی پِئْرِ دَر خُوْدَشِ حَیَاتِ دَأْرَه، خُو پِسَرَمِ عَطَا بَوَكُوْدَه كِی دَر خُوْدَشِ حَیَاتِ بَدَأْرَه. ۲۷ و اَوْنَه اَقْدَرْتَه بَخْشَه كِی دَاوَرِی بَوَكُوْنَه، چَوْنَكِی اِنْسَانَه پِسَرَه. ۲۸ اَز اَحْرَفَأَنِ تَعَجَبِ نَوَكُوْنِیْدِ، چَوْنَكِی زَمَانِی فَرْسَه كِی هَمَه یَه اَوْشَأْنِی كِی دَر قَبْرِیْدِی، اَوْنَه صَدَايَه اِیْشَوْنِیْدِی و بَیْرُونِ اَیْیِیْدِی. ۲۹ اَوْشَأْنِی كِی خُوْبِی بَوَكُوْدَه بَیْدِ، بَرَایِ قِیَامَتِی كِی خُو دَوْنِبَالَ زَنْدَگِی اَبْدِی یَه دَأْرَه. اَوْشَأْنِی Kِی بَدِی بَوَكُوْدَه بَیْدِ، بَرَایِ قِیَامَتِی Kِی خُو دَوْنِبَالَ مَكَافَاتَه دَأْرَه. ۳۰ مَن اَز خُوْدَمِ هِیْچِ كَارِی نَتَأْنَمِ بَوَكُوْنَمِ، بَلَكِی اَز اَوْنِچِی Kِی اِیْشَوْنَمِ، دَاوَرِی كَوْنَمِ و مِی دَاوَرِی مِی عَادِلَآئَه یَه، چَوْنَكِی بَه دَوْنِبَالَ اَنجَامَه مِی خَوَأَسْتَه یَأَنِ نِیْمِ، بَلَكِی خَوَأِیْمِ خَوَأَسْتَه یَه اَوْنِی یَه Kِی مَرِه اَوْسَه كُوْدَه اَنجَامِ بَدَمِ.

عیسی شاهدان

۳۱ «اِگَرِ خُوْدَمِ مَرِه شَهَادَتِ بَدَمِ، مِی شَهَادَتِ اَعْتِبَارِ نَأْرَه. ۳۲ اَمَّا كِی دِیْگَرِی اِیْسَه Kِی مَرِه شَهَادَتِ دَهَه و دَأْنَمِ Kِی اَوْنَه شَهَادَتِ دَر مَوْرَدَه مَن مَعْتَبَرَه. ۳۳ اَلْبَتَه شُوْمَأَنِ كَسَأْنِی یَه یَحِیْبِی وَرَجَه اَوْسَه كُوْدِیْدِی و اَوْنِ بَرِ حَقِیْقَتِ شَهَادَتِ بَدَه. ۳۴ نَه بَخَاطِرَه اَنَكِی مَن اِنْسَانَه شَهَادَتَه قَبُولِ بَوَكُوْنَمِ، بَلَكِی اَحْرَفَأَنَه زَمَنِ تَا نِجَاتِ پِیْدَا بَوَكُوْنِیْدِ. ۳۵ یَحِیْبِی چَرَاغِی بُو رَوْشَنِ و نَوْرَانِی و شُوْمَأَنِ خَوَأَسْتِیْدِی Kِی زَمَانِی اَوْنَه نَوْرَه مِیْأَن خُوْشِ بَیْبِیْدِ. ۳۶ اَمَّا مَن شَهَادَتِی مَحْكَمْتَرِ اَز یَحِیْبِی شَهَادَتِ دَأْرَمِ، چَوْنَكِی پِئْرِ كَارَأْنِی مَرِه بَیْسَپْرَدَه تَا بَه كَمَالَ بَرَسَأْنَمِ، یَعْنِی اَ كَارَأْنِی Kِی كَوْنَمِ، مَرِه شَهَادَتِ دَهَه Kِی مَرِه پِئْرِ اَوْسَه كُوْدَه. ۳۷ هُو پِئْرِی Kِی مَرِه اَوْسَه كُوْدَه، خُوْدَشِ مَرِه شَهَادَتِ دَهَه. شُوْمَأَنِ هَرگِزِ اَوْنَه صَدَايَه نِیْشَوْنِیْدِی و اَوْنَه رَوِیَه نِیْدَه یِیْدِی. ۳۸ اَوْنَه كَلَامَه شِیْمِی دِیْلَه مِیْأَن نَأْرِیْدِی. چَوْنَكِی بَه اَوْنِی Kِی اَوْنَه اَوْسَه كُوْدَه اِیْمَأَنِ نَأْرِیْدِی. ۳۹ هَه كِیْتَابَه مَقْدَسَه بَه دَقَّتِ خَوَأْنِیْدِی، چَوْنَكِی فِكْرِ كُوْنِیْدِی تَوَسِطَه اَوْنِ زَنْدَگِی یَه اَبْدِی دَأْرِیْدِی، دَر حَالِی Kِی هَه كِیْتَابَه نَه Kِی مَرِه شَهَادَتِ دَهَه. ۴۰ اَمَّا نَخَوَأِیْدِی مِی وَرَجَه بَأِیْیِدِ تَا زَنْدَگِی یَه اَبْدِی پِیْدَا بَوَكُوْنِیْدِ.

۴۱ «جَلَالَه اَز اَدَمِیْأَنِ قَبُولِ نَوَكُوْنَمِ. ۴۲ اَمَّا شَمْرَه شَنَاسَمِ Kِی خَدَا مَحْبَبْتَه شِیْمِی دِیْلَه دَوْرُونِ نَأْرِیْدِی. ۴۳ مَن بَه نَامِ مِی پِئْرِ بَمُومِ، اَمَّا شُوْمَأَنِ مَرِه قَبُولِ نَوَكُوْنِیْدِی. اَمَّا اِگَرِ كِی دِیْگَرِی بَه نَامِ خُوْدَشِ بَأِیَه، شُوْمَأَنِ اَوْنَه قَبُولِ كُوْنِیْدِی. ۴۴ چَوَطُو تَأْنِیْدِی اِیْمَأَنِ بَأُورِیْدِی، دَر حَالِی Kِی هَمْدِیْگَرَه جَلَالَ دِیْهَیْدِی. اَمَّا بَه دَوْنِبَالَ جَلَالِی Kِی اَز خَدَايَه یَكْتَا اِیْسَه، نِی یِیْدِی؟ ۴۵ فِكْرِ نَوَكُوْنِیْدِ اَوْنِ مَنَمِ Kِی پِئْرَه وَرَجَه شَمْرَه مَتَهْمِ كَوْنَمِ. شِیْمِی مَتَهْمِ كُوْنَدَه مَوْسَايَه،

هونی کی شومان به اون امید دوستیدی. ۴۶ اگر موسایه قبول داشتیدی، مرم قبول کودیدی، چونکی اون درباریه من بینویشته بو. ۴۷ اما اگر اونه نیویشته یانه باور نآریدی، چوطو می حرفانه قبول کونیدی؟»

۶

زیاده بوسته پنج تا نان و دوتا ماهی

۱ مدتی بعد، عیسی به او طرفه دریاچه جلیل کی هو دریاچه تیریه بو، بوشو. ۲ گرویه زیادی اونه دونبالسر بوشویدی چونکی معجزاتی کی با شفایه مریضان انجام بده بو، بیده بید. ۳ پس عیسی تپه جور بوشو و خو شاگردانه امره اویه بینیخته. ۴ (یهودیانه عیده پسخ نزدیک بو.) ۵ وختی عیسی نیگاه بوکوده، بیده کی گرویه زیادی اونه طرف آمون دریدی، فیلیپسه بوگفته: «از کویه نان بیهینیم تا اشان بوخورید؟» ۶ عیسی آ حرفه بوگفته چون خواستی اونه امتحان بوکونه و خودش بهتر دانستی کی چی بوکونه. ۷ فیلیپس جواب بده: «دیویست دینار نانم اوشانه ستره نوکونه، حتی اگر هر کدومه اوشان ایچه نان بوخورید.» (دیویست دینار، او موقع حدوده هشت ماهه کارگره مزد بو.)

۸ ایتا دیگر از شاگردان به نام آندریاس کی شمعون پطرس برار بو، بوگفته: ۹ «ایتا پسر بچه ایسه کی پنج تا نانه جو و دوتا ماهی داره، اما آن، چوطو آ گرویه ستره کونه؟»

۱۰ عیسی بوگفته: «مردمه بینشأنید.» اویه سبزه زار زیاد بو. او جمعیت میان پنج هزار نفر فقط مرد بید. ۱۱ اون وخت عیسی نانه فیگیفته و شکرگزاری بوکوده و اونه شاگردان، بین اوشانی کی نیخته بید، تقسیم بوکودیدی، و ماهی یانه امرهیم هو کاره بوکوده، به اندازه بی کی خواستیدی اوشانه فده. ۱۲ وختی ستره بوستیدی، خو شاگردانه بوگفته: «هر چی زیاد بمو خورده نانه جمع کونید تا چیزی از بین نشه.» ۱۳ پس اوشانه جمع کودیدی و از باقی مانده اونه او پنج تا نانه جو کی جماعت بوخورده بید، دوازده تا زنبیل پره بوسته!

۱۴ مردم با دئنه امعجزه کی از عیسی ظاهره بوسته، بوگفتیدی: «راستی، راستی کی اون هو پیامبری ایسه کی بایستی به جهان بمو بی.» ۱۵ عیسی وختی بفهمسته کی اوشان تصمیم دآریدی اونه به زور پادشاه بوکونید، او جایه ترکه کوده و تنهایی به کوه بوشو.

عیسی آبه رو راه شه

۱۶ غروب دم، اونه شاگردان به سمته دریاچه بیزیر بمویدی. ۱۷ هوا تاریک بو و عیسی هنوز اوشانه امره نیسه بو، اوشان سوار قایق بووستیدی و به او طرفه دریاچه، به طرفه کفرناحوم بوشویدی. ۱۸ اما در آ موقع، دریاچه بخاطره وزشه باده سختی کی آمویی به تلاطم دکفته. ۱۹ وختی به اندازه پنج یا شیش کیلومتر پارو بزه بید، عیسایه بیدهیدی کی آبه رو راه شوئون دره و قایقه نزدیکه بوستن دره. پس هراسانه بوستیدی. ۲۰ اما عیسی اوشانه بوگفته: «منم، نترسید!» ۲۱ اون وخت خواستیدی اونه سوار قایق بوکونید، کی قایق هو لحظه به مقصد فرسه.

عیسی، نانه حیاته

۲۲ روز بعد، جماعتی کی او طرفه دریاچه ایسه بید، بفهمستیدی کی بجز ایتا قایق، قایقه دیگری اویه ننه بو و دانستیدی کی عیسی خو شاگردانه امره اونه سوار نوبسته بو، بلکی شاگردان تنهایی بوشو بید. ۲۳ اون وخت قایقانه دیگری از تیریه بمویدی و نزدیکه جای فرسهیدی کی اوشان بعد از شکرگزاری عیسی، نان بوخورده بید. ۲۴ وختی مردم بفهمستیدی کی نه عیسی اویه ایسه و نه اونه شاگردان، او قایقانه سوار بوستیدی و به دونباله عیسی به کفرناحوم بوشویدی.

۲۵ وختی اونه او طرفه دریاچه پیدا بوکودید، اونه وورسهیدی: «ای اوستاد، کی آبه بمویی؟»

۲۶ عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شمره گم، می دونبال گردیدی نه به دلیل معجزاتی کی بیدهیدی، بلکی بخاطره او نانی کی بوخوردیدی و ستره بوستیدی. ۲۷ کار بوکونید اما نه خوراکه فانی ره، برای خوراکی کی تا زندگی به ابدی باقی ره، خوراکی کی انسانه پسر شمره فده. چونکی بر پسره کی خدایه پتر، مهر تأیید بزه.»

۲۸ اون وخت از اون وورسهیدی: «چی بوکونیم تا کارایی کی خدا خوایه انجام بدیم؟»

۲۹ عیسی در جواب بوگفته: «کاری کی خدا خواسته به آنه کی به او کسی کی اون اوسه کوده ایمان باورید.»

۳۰ بوگفتیدی: «چی معجزه‌یی آمره نیشان دهبی تا با اونه دئن، تره ایمان بأوریم؟ چی کونی؟» ۳۱ آمی پئران بیابانه میانی مَنایه ۱۰ کی خوراکه آسمانی بو، بوخوردیدی هوطو کی بینویشته نَهه: «اون از آسمان اوشانه نان فده تا بوخورید.»

۳۲ عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شمره گم، موسی نبو کی از آسمان او نانه شمره فده، بلکی می پئر بو کی نانه حقیقی‌یه از آسمان شمره فده. ۳۳ چونکی خدا نان، کسی‌یه کی از آسمان نازله به و به دنیا حیات بخشه.» ۳۴ پس بوگفتیدی: «ا نانه برای همیشه آمره فدن.» ۳۵ عیسی اوشانه بوگفته: «من نانه حیات ایسم، هر کی می ورجه بایه، هرگز گرسنه نیبه و هر کی مره ایمان بأوره، هرگز تشنه نیبه. ۳۶ ولی هوطو کی شمره بوگفتم، هرچند کی مره بیده‌یدی، اما ایمان نأوریدی. ۳۷ هر کسی کی پئر، مره ببخشه، می ورجه آیه و هر کی می ورجه بایه، هیچ وخت اونه از خودم دوره نوکونم. ۳۸ چونکی از آسمان بیزیر نموم کی می خواسته‌یه عمل بوکونم، بلکی بَموم تا خواسته‌یه کسی‌یه کی مره اوسه کوده انجام بدم. ۳۹ و خواسته‌یه کسی کی مره اوسه کوده آنه کی کسانیه کی اون مره ببخشه، هیچ‌کدامه از دست ندن، بلکی اوشانه در روز آخر ویریزانم. ۴۰ و می پئره خواسته آنه کی هر کسی کی پسره بیدینه به اون ایمان بأوره، از زندگی‌یه ابدی برخورداره به، و من اونه در روز آخر ویریزانم.»

۴۱ اون وخت یهودیان درباره‌یه اون شروع به هممه بوکودیدی، چونکی بوگفته بو: «من او نان ایسم کی، از آسمان نازله بوسته.» ۴۲ اوشان گفتیدی: «مگر ا مرد، عیسی، یوسفه پسر نی‌یه کی اونه پئر و ماره امان شناسیم؟ پس چوطو گه کی (از آسمان نازله بوستم)؟»

۴۳ عیسی در جواب بوگفته: «همدیگره آمره هممه نوکونید! ۴۴ هیچکس نتانه می ورجه بایه مگر، پئری کی مره اوسه کوده اونه جذب بوکونه. من اونه در روز آخر ویریزانم. ۴۵ در کیتابه انبیا بَمو کی: (همه از خدا تعلیم گیریدی.) ۱۱ پس هر کی از خدا بیشنوه و از اون تعلیم بیگیره، می ورجه آیه. ۴۶ هیچ کس پئره نیده، مگر اون کسی کی از طرفه خدا بَمو؛ اون، پئره بیده. ۴۷ آمین، آمین، شمره گم، هر کی ایمان بأوره، از زندگی‌یه ابدی برخورداره. ۴۸ من نانه زندگی ایسم. ۴۹ شیمی پئران بیابانه میان مَنایه بوخوردیدی، ولی به هر حال بمردیدی. ۵۰ اما نانی کی از آسمان نازله به، هر کی از اون بوخوره، نیمیره. ۵۱ اون نانه زنده من ایسم کی از آسمان نازله بوسته. هر کی ا نانه بوخوره، تا ابد زنده مانه. نانی کی من برای حیاته دنیا بخشم، می بدنه.»

۵۲ پس بحثه تندی حاکمانه یهوده میان به وجود بَمو کی: «ا مرد چوطو تانه خو بدنه آمره فده تا بوخوریم؟» ۵۳ عیسی اوشانه بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم کی تا انسانه پسره بدنه نوخورید و اونه خونه نوشید، در خودتان زندگی ابدی نأریدی. ۵۴ هر کی می بدنه بوخوره و می خونه بنوشه، زندگی‌یه ابدی داره و من در روز آخر اونه ویریزانم. ۵۵ چونکی می بدن خوراکه حقیقی و می خون نوشیدنی‌یه حقیقی‌یه. ۵۶ کسی کی می بدنه خوره و می خونه نوشه در من ساکنه به و منم در اون ساکنه بم. ۵۷ هوطو کی پئره زنده مره اوسه کوده منم به می پئر زنده‌یم، اونی کی مره خوره، توسطه من زنده مانه. ۵۸ اَن، نانی‌یه کی از آسمان نازله بوسته، نه مثله اونچی کی شیمی پئران بوخوردیدی و به هر حال بمردیدی؛ بلکی هر کی از اَن نان بوخوره، تا ابد زنده مانه.» ۵۹ عیسی ا حرفانه زمانی بوگفته کی کفرناحومه کنیسه میان تعلیم دبی.

عیسی شاگردان عیسایه ترکه کودید

۶۰ خیلی از اونه شاگردان با ایشنوستنه ا حرفان بوگفتیدی: «ا تعلیم خیلی سخته، کی تانه اونه قبول بوکونه؟» ۶۱ عیسی دانستی کی اونه شاگردان درباره‌یه اونه حرفان هممه کودن دریدی. اوشانه بوگفته: «آیا اَن باعشه شیمی انحراف به؟» ۶۲ پس اگر انسانه پسره بیدیند کی به خو جایه اول صعود بوکونه، چی کونیدی؟ ۶۳ روحه کی زنده کونه، جسم فایده‌یی ناره. حرفانی کی من شمره بوگفتم، روح و زندگی‌یه. ۶۴ اما بعضی از شومان ایسه‌یدی کی ایمان نأوریدی.» عیسی از اول دانستی کی چی کسانیه ایمان نأوریدی و کی‌یه کی اونه به دشمن تسلیم کونه. ۶۵ بعد از اون، بوگفته: «هنه وستی شمره بوگفتم کی هیچکس نتانه می ورجه بایه، مگر آنکی از پئره طرف به اون عطا بو بوسته بی.»

۶۶ در آ زمان خیلی از اونه شاگردان و اگر دستیدی و د اونه همراهی نوکودیدی. ۶۷ پس عیسی او دوازه شاگرده کی قبلاً انتخاب بوکوده بو بوگفته: «آیا شومآنم خَوآییدی بیشید؟»
 ۶۸ شَمعونِ پطرس جواب بده: «ای سرور، کی ورجه بیشیم؟ کلماته زندگی یه ابدی تی ورجه نهه. ۶۹ و امان ایمان باوردیم و دانیم کی تویی او قدوس از پیشه خدا.»
 ۷۰ عیسی اوشانه جواب بده: «مگر شومان دوازه نفره من انتخاب نوکودم؟ با آ حال ایتا از شومان از ابلیس.»
 ۷۱ اون به یهودا، شَمعونِ اسخریوطی پسر، اشاره کودی، چونکی ایتا از او دوازه نفر بو کی بعد از مدتی عیسیا به دشمن تسلیم کودی.

۷

عیسی عیده خیمه یان شوئون دره

۱ از اون به بعد عیسی جلیل میان گردستی، نخواستی یهودیه میان بیسه، چونکی حاکمانه یهود خواستیدی اونه بوکوشید. ۲ وختی عیده خیمه یان کی ایتا از یهودیانه عید بو، نزدیکه بوسته، ۳ عیسی براران اونه بوگفتیدی: «آیه ترکه کون و به یهودیه بوشو، تا تی هواداران کارایی کی کونی، بیدینید. ۴ چونکی هر کی خواپه شناخته بیه، خلوتی کار نوکونه. تو کی ا کارانه کونی، دنیا یه نیشان بدن.» ۵ چونکی حتی اونه برانم اونه ایمان ناوردده بید. ۶ پس عیسی اوشانه بوگفته: «می وخت هنوز فنرسه، اما شیمی ره هر وختی مناسبه. ۷ دنیا نتانه از شومان متفر بیه، اما از من نفرت داره، چونکی من شهادت دهم کی اونه کاران، بده. ۸ شومان خودتان به عید بیشید. من الان نایم، چونکی می وخت هنوز فنرسه.» ۹ انه بوگفته و جلیل میان بیسه.
 ۱۰ اما بعد از اونکی اونه براران به عید بوشوییدی، خودشم بوشو، اما نه آشکارا بلکی خلوتی. ۱۱ پس حاکمانه یهود، عیده موقع اونه دونبال بیدی و وورسه بیدی: «او مرد کویه ایسه؟» ۱۲ درباریه اون مردمه میان همهمه زیاد بو. تعدادی گفتیدی: «مرد خوبی ایسه» و تعداده دیگرم گفتیدی: «نه، بلکی مردمه گمراهه کونه.» ۱۳ چون از حاکمانه یهود ترس داشتیدی، هیچکس درباریه اون آشکارا حرف نزیی.

عیسی خانه یه خدا میان تعلیم دهه

۱۴ چون نیمی از عید بوگذشته بو، عیسی به صحن معبد بمو و شروع به تعلیم بوکوده. ۱۵ یهودیان تعجب بوکودیدی و وورسه بیدی: «ا مرد کی درسه الهی نخوانده، چوطو تانه آنقدر معلومات بداره؟»
 ۱۶ عیسی در اوشانه جواب بوگفته: «می تعالیم از من نی یه، بلکی از کسی ایسه کی مره اوسه کوده. ۱۷ اگر کسی براستی بخوایه کی اونه اراده یه انجام بده، فهمه کی ا تعالیم از خدایه، یا آن کی من از خودم گم. ۱۸ اون کی از خودش گه، به دونبال انه کی خودشه جلال بده، اما اون کی خواپه کسی یه کی اونه اوسه کوده جلال بده، راستگه و در اون هیچ ناراستی یی نه. ۱۹ آیا موسی شریعته شمره فنده؟ اما هیچ کدام از شومان به اون عمل نوکونیدی. پس چره خَوآییدی مره بوکوشید؟»
 ۲۰ مردم جواب بدیدی: «تره دیوبزه، کی یه کی تی کوشتنه دونبال بیه؟»
 ۲۱ عیسی در جوابه اوشان بوگفته: «من ایتا معجزه بوکودم و شومان همه تا از اون ماته بوستیدی. ۲۲ موسی حکمه ختنه یه شمره فده - البته آن نه از طرفه موسی بو، بلکی از طرفه پسرانه قوم بو - و طبق ا حکم، شومان شیمی پسرانه در روز شبآت ختنه کونیدی. ۲۳ پس اگر انسان در روز شبآت ختنه به تا موسی شریعت نشکفه، چره عصبانی بیدی از آنکی تمامه بدنه انسانی یه در روز شبآت سلامتی ببخشم؟ ۲۴ سرسری داوری نوکونید، بلکی به حق داوری بوکونید.»

مردمه واکنش نسبت به عیسی حرفان

۲۵ پس بعضی از اهالی یه اورشلیم بوگفتیدی: «آیا آن هونی نی یه کی قصد داری اونه بوکوشید؟ ۲۶ بیدینید چوطو آشکارا حرف زنه و اونه هیچی نیگیدی! آیا امکان داره کی حاکمانه قوم ا حقیقته بفهمستیدی کی اون هو مسیحه؟ ۲۷ امان دانیم کی ا مرد از کویه بمو، وختی کی مسیح ظهور بوکونه، کسی تانه کی از کویه آیه.»

۲۸ اون وخت عیسی موقعه تعلیم معبدہ میانی، با صدایه بلند بوگفته: «مره شناسیدی و دانیدی کی کویه شینم، اما من از طرفه خودم نموم؛ اونی کی مره اوسه کوده، حق و شومان اونه نشناسیدی. ۲۹ اما من اونه شناسم، چونکی من از اونم و اون مره اوسه کوده.» ۳۰ پس خواستیدی کی اونه گرفتاره کونید، اما هیچکی اونه دست درازه نوکوده، چونکی اونه وخت فرسه بو. ۳۱ به هر حال خیلی از مردم اونه ایمان باوردیدی. اوشان گفتیدی کی: «آیا وختی مسیح بایه، از ا مرد بیشتر معجزه کونه؟»

۳۲ اما فریسیانه گوش فرسه کی مردم درباریه عیسی آجور هممه کونیدی. پس سرانه کاهنان و فریسیان، قراولانه معبدہ اوسه کودیدی تا اونه گرفتاره کونید. ۳۳ اون وخت عیسی بوگفته: «زمانه کمی شیمی آمره ایسم، از آن به بعد او کسی ورجه شم کی مره اوسه کوده. ۳۴ می دونبال گردیدی، اما پیدا نوکونیدی، و جایی کی من شم، شومان نتانیدی بایید.»

۳۵ پس یهودیان همدیگره گفتیدی کی: «ا مرد کویه شه کی امان نتانیم اونه پیدا بوکونیم؟ نوکونه خوایه بشه یهودیانی ورجه کی بین یونانیان پراکنده بیدی و یونانیانه تعلیم بده. ۳۶ اونه منظور چی بو کی بوگفته (می دونبال گردیدی، اما نتانیدی پیدا بوکونید و جایی کی من ایسم، شومان نتانیدی بایید؟)»

عیسی حرفان در آخرین روز عید

۳۷ روز آخر کی روز بزرگه عید بو، عیسی پیسه و با صدایه بلند بوگفته: «هر کی تشنه یه، می ورجه بایه و آب بوخوره. ۳۸ هر کی به من ایمان باوره، هوطو کی کیتابه مقدس گه، از اونه وجود چشمه یانه آبه زنده جاری به.» ۳۹ ا حرفه درباریه روح بوگفته کی کسان کی به اون ایمان باورید، او روحه پیدا کونیدی. چونکی روح هنوز عطا نوبسته بو، و عیسی هنوز جلال پیدا نوکوده بو.

مردمه اختلاف در مورد عیسی

۴۰ بعضی از مردم با ایشنوسنه ا حرفان گفتیدی کی: «راستی، راستی کی ا مرد هو پیامبره موعوده.» ۴۱ دیگران گفتیدی کی: «اون مسیحه!» اما گروهی دیگر وورسه بیدی: «مگر مسیح از جلیل ظهور کونه؟» ۴۲ مگر کیتابه مقدس نوگفته کی مسیح از نسله داووده و از بیت لحم، دهی کی داوود در اون زندگی کودی، ظهور کونه؟» ۴۳ پس بخاطره عیسی مردمه میانی اختلاف دکفته. ۴۴ تعدادی خواستیدی کی اونه گرفتاره کونید، اما هیچکی اونه دست درازه نوکوده.

بی ایمانی رهبران دین

۴۵ پس قراولانه معبد و اگر دستیدی سرانه کاهنان و فریسیانه ورجه. فریسیان و سرانه کاهنان از اوشان وورسه بیدی: «چره اونه ناوردیدی؟»

۴۶ قراولان جواب بدیدی: «تا الان مثله ا مرد کسی حرف نزه.»

۴۷ پس فریسیان بوگفتیدی: «مگر شومان فریب بوخوردیدی؟ ۴۸ آیا از حاکمان یا فریسیان کسی ایسه کی اونه ایمان باورده بی؟ ۴۹ البته کی نه! اما ا مردمه نادان کی از شریعت چیزی ناندی، ملعونیدی.»

۵۰ نیکودیموس کی پیشتر عیسی ورجه بوشو بو و ایتا از فریسیان بو، بوگفته: ۵۱ «آیا امی شریعت کسی یه محکوم کونه، بدونه آنکی اول اونه حرفه بیشنوه و بدانه کی چی بوکوده؟»

۵۲ در جواب بوگفتیدی: «مگر تونم جلیلی یی؟ تحقیق بوکون و بیدین کی هیچ پیامبری از جلیل وینیریزه!» ۵۳ بعد از اون، هر کی خودشه خانه بوشو.

۸

۱ اما عیسی بوشو به کوهه زیتون.

بخششه زنه زناکار

۲ وخته سحر عیسی بازم به صحن معبد بمو. در اویه مردم همه اونه دور جمع بوستیدی عیسی بینشته و اوشانه تعلیم بده. ۳ در ا وخت علمایه دین و فریسیان، زنی یه کی در حینه زنا بیگفته بید، باوردیدی و اونه مردمه میان بدآشتیدی.

۴ عیسیا به بوگفتیدی: «اوستاد، آزنه در حینه زنا بیگفتیدی. ۵ موسی در شریعت، آمره حکم بوکوده کی آجور زناگان سنگسار ببید. اما تو چی گی؟»
 ۶ آنه بوگفتیدی تا اونه امتحان بوکونید تا ایتا بهانه‌یی بدآرید و اونه محکوم بوکونید. اما عیسی خو سره بیزیر توکده و خو انگوشته آمره زمینه رو نیویشتی. ۷ اما چونکی اوشان بازم از اون سوال کودیدی، عیسی خو سره بلنده کوده و اوشانه بوگفته: «از شیمی میانی هر کسی کی گناهی ناره، اولین سنگه اونه بزنه.» ۸ بازم خو سره بیزیر توکده و زمینه رو نیویشتی.
 ۹ با ایشونستن آحرف اوشان، ایتا ایتا از بزرگتران شروع بوکودیدی و از اویه بوشویدی و عیسی اویه او زنه آمره تنها بیسه. ۱۰ اون وخت عیسی خو سره بلنده کوده و اونه بوگفته: «ای زن، اوشان کویه ایسه‌ییدی؟ هیچکس تره محکوم نوکوده؟»
 ۱۱ جواب بده: «هیچکس، ای سرور.»
 عیسی اونه بوگفته: «منم تره محکوم نوکونم. بوشو، و د گناه نوکون.»

عیسی نوره دنیایه

۱۲ پس عیسی ایبار دیگر مردمه آمره حرف بزه و بفرمأسته: «من نوره دنیا ایسم، هر کی از من پیروی بوکونه، هرگز در تاریکی راه نیشه، بلکه از نوره زندگی برخورداره به.»
 ۱۳ پس فریسیان اونه بوگفتیدی: «تو خودت، خودت‌ره شهادت دیهی، پس تی شهادت معتبر نی‌یه.»
 ۱۴ عیسی در جوابه اوشان بوگفته: «هرچند کی من خودم، خودم‌ره شهادت دهم، ولی می شهادت معتبره، چونکی دانم از کویه بموم و به کویه شم، اما شومان نآیدی کی من از کویه بموم و به کویه شم. ۱۵ شومان فکره انسانی آمره داوری کونیدی، اما من کسی‌ره داوری نوکونم. ۱۶ ولی اگر داوری‌یم بوکونم، می داوری درسته، چونکی تنها نی‌یم، بلکه پتری کی مره اوسه کوده، می آمره‌یه. ۱۷ شیمی شریعت‌ه دورون بینویشته بو کی شهادت‌ه دوتا شاهد معتبره. ۱۸ من خودم مره شهادت دهم و می پترم کی مره اوسه کوده، مره شهادت دهه.»
 ۱۹ اون وخت از عیسی وورسه‌ییدی: «تی پتر کویه ایسه؟»
 عیسی جواب بده: «نه مره شناسیدی نه می پتره. اگر مره شنآختیدی می پترم شنآختیدی.» ۲۰ عیسی آحرفانه زمانی کی در بیت‌الماله معبد تعلیم دیی، بیان بوکوده، اما هیچکس اونه دستگیر نوکوده چونکی اونه وخت هنوز فرسه بو.

عیسی حرفان درباره خودشه مرگ

۲۱ عیسی ایدفعه دیگر اوشانه بوگفته: «من شم و شومان می دونبال گردیدی و شیمی گناهانه میان میریدی. او جایی کی من شم، شومان نتانید بآیید.»
 ۲۲ پس یهودیان بوگفتیدی: «آیا تصمیم دآره کی خوره بوکوشه کی اطو گه: (او جایی کی من شم، شومان نتانید بآیید؟)»
 ۲۳ عیسی آشانه بوگفته: «شومان از بیزیریدی و من از بوجور. شومان از آ دنیا‌یی‌یم. ۲۴ شمره بوگفتم کی شیمی گناهانه میان میریدی. چون اگر ایمان نآورید کی من ایسم کی ایسم، ۱۲ در شیمی گناهان میریدی.»
 ۲۵ از اون وورسه‌ییدی: «تو کی ایسی؟»
 عیسی جواب بده: «هونی کی از اول شمره بوگفتم. ۲۶ خیلی چیزان درباره شومان دآرم کی شمره بگم و شمره محکومه کونم، اما اونی کی مره اوسه کوده، حق و من اونچی‌یه کی از اون بیسونسستم، به دنیا بازم گم.»
 ۲۷ اوشان نفهمستیدی کی از پتر اوشانه‌ره گفتن دره.
 ۲۸ پس عیسی اوشانه بوگفته: «اون وختی کی انسانه پسره بلنده کودیدی، فهمیدی کی من ایسم ۱۳ و از

۱۲ ۸:۲۴ عبارت «من ایسم کی ایسم» خدا نام‌ره در تورات، کتابه خروج، باب ۳، آیه ۱۴ بینویشته بو بوسته: «خدا موسی‌یه بوگفته: (ایسم اونی کی ایسم) و بوگفته بنی اسرائیله اطو بوگو: (ایسم مره شیمی ورجه اوسه کوده)». و تورات، کتابه اشعیا، باب ۴۳، آیه ۱۰ بینویشته بو بوسته: «خداوند گه: (شومان می شاهدان ایسیدی و می بنده کی اونه انتخاب بوکودم تا بدانید، به من ایمان بآورید و بفهمید کی من اون ایسم و پیش از من خدایی وجود ناشتی و بعد از من خدایی وجود ناره)» هطو در باب ۸ آیات ۲۸ و ۵۸ و باب ۱۳ آیه ۱۹. ۱۳ ۸:۲۸ به آیه ۲۴ نگاه بوکونید.

خودم کاری نوکونم، بلکی فقط اونچی یه گم کی می پتر مره یاد بده. ۲۹ اون کی مره اوسه کوده، می آمره یه. اون مره تنها ننه، چونکی من همیشه اون چیزی یه کی اونه خوشحاله کونه، انجام دهم.» ۳۰ آ حرفانه آمره خیلی یان اونه ایمان بأوردیدی.

آزادی حقیقی

۳۱ پس عیسی به یهودیانی کی اونه ایمان بأورده بید، بوگفته: «اگر می کلامه میان بیسید، حقیقتاً می شاگرد بیدی. ۳۲ و حقیقته شناسیدی و حقیقت شماره آزاده کونه.»

۳۳ اونه جواب بدیدی: «امان ابراهیمه زاکانیم و هیچ وخت غلامه کسی نوبوستیم. پس چوطوی گی، کی آزاده بیمی؟»

۳۴ عیسی جواب بده: «آمین، آمین، شماره گم، هر کسی کی گناه کونه، غلامه گناهه! ۳۵ غلام هیچ وخت اهله خانه میان جایه همیشگی ناره، اما پسره همیشه جا نهه. ۳۶ پس اگر پسر شماره آزاده کونه، حقیقتاً آزاده بیدی!»

ابراهیم اصلی زاکان

۳۷ «دائم کی ابراهیمه زاکانیدی. اما به دونباله آنیدی کی مره بوکوشید، چونکی می کلام شیمی میانی جای ناره. ۳۸ من از اونچی کی می پتره ورجه بیدم، حرف زلم و شومانم اونچی یه کی از شیمی پتره بیشنوستیدی، انجام دیهیدی.»

۳۹ بوگفتیدی: «آمی پتر، ابراهیمه.»

عیسی بوگفته: «اگر ابراهیمه زاکان بید، ابراهیمه مأنستن رفتار کودیدی. ۴۰ اما به دونباله آنید کی مره بوکوشید و من اونی ایسم کی حقیقتی یه کی از خدا بیشنوستم، شماره باز بوگفتم! ابراهیم اطر رفتار نوکوده. ۴۱ ولی شومان شیمی پتره کارانه انجام دیهیدی.»

خدا زاکان و شیطان زاکان

بوگفتیدی: «امان حرامزاده نییم! ایتا پتره داریم کی هو خدایه.»

۴۲ عیسی آشانه بوگفته: «اگر خدا شیمی پتر بو، مره دوست داشتیدی، چونکی من از طرفه خدا بموم و الان آیه ایسم. من از طرفه خودم نموم، بلکی اون مره اوسه کوده. ۴۳ بخاطره چی می حرفانه نفهمیدی؟ بخاطره آنکی نتانیدی می کلامه قبول بوکونید. ۴۴ شومان از شیمی پتر شیطانیدی و به دونباله انجامه اونه خواسته آنیدی. اون از اول قاتل بو و حقیقته آمره نسبتی ناشتی، چونکی هیچ حقیقتی در اون ننه. هر وخت دروغ گه، از ذاته خودش گه. چونکی دروغگویه و دروغگویانه پتره. ۴۵ اما از اویه کی من حقیقته شماره گم، می حرفانه باور نوکونیدی. ۴۶ کی شیمی میان تانه مره به گناه محکوم بوکونه؟ پس اگر حقیقته شماره گم، چره می حرفانه باور نوکونیدی؟ ۴۷ کسی کی از خدایه، خدا کلامه قبول کونه، اما شومان کی قبول نوکونیدی، بخاطره آنه کی از خدا نی پیدی.»

برتری یه عیسی بر ابراهیم و پیامبران

۴۸ یهودیان در جوابه اون بوگفتیدی: «آیا امان درست نوگفتیم کی تو سامری یه بیگانه و دیوبزه یی؟»

۴۹ عیسی جواب بده: «من دیوبزه نییم، بلکی می پتره احترامه دارم. اما شومان مره بی احترامی کونیدی. ۵۰ من به دونباله می جلال نییم. ولی کسی ایسه کی به دونباله جلال دتته منه و داوری یم با اونه. ۵۱ آمین، آمین، شماره گم، اگر کسی می کلامه بداره، مرگه تا ابد نیدینه!»

۵۲ یهودیان اونه بوگفتیدی: «الآن دیقین پیدا بوکودیم کی تو دیوبزه یی! ابراهیم و پیامبران بمردید، الآن تو گی کی: «اگر کسی می کلامه بداره، هرگز نیمیره!» ۵۳ آیا تو از آمی پتر ابراهیمم بزرگتری؟ اون بمرده، پیامبرانم بمردیدی، خودته کی دانی؟»

۵۴ عیسی بوگفته: «اگر من خودمه جلال بدم، می جلال ارزش ناره. اونی کی مره جلال دهه، می پتره، هونی کی شومان گیدی آمی خدایه. ۵۵ هرچند کی شومان اونه نشناسیدی، اما من اونه شناسم. اگر بگم کی اونه

نشأسم، شیمی مأنستن دروغگو بم. اما من اونه شنأسم و اونه کلامه دأشتن درم. ۵۶ شیمی پئر، ابراهیم، شادی کودی تا می روز بیدینه. و او روز بیده و شاده بوسته.»
 ۵۷ یهودیان اونه بوگفتیدی: «هنوز پنجاه سالم نأری، ابراهیمه بیدهیی؟»
 ۵۸ عیسی اوشأنه بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم، قبل از اونکی ابراهیم ببه، من ایسم!» ۱۴ ۵۹ پس سنگه اوسدیدی تا اونه سنگساره کونید. اما عیسی خوره قایمه کوده و از صحنِ معبد بیرون بوشو.

۹

شفایه کوره مادرزاد

۱ عیسی شوئون دوپو کی اینتا کوره مادرزاده بیده. ۲ اونه شاگردان از اون وورسه ییدی: «اوستاد، گناهه کی بوکوده، کی اُ مرد کور به دنیا بمو؟ از خودشه یا از اونه پئر و مار؟»
 ۳ عیسی جواب بده: «نه از خودشه و نه از اونه پئر و مار، بلکی اُطو بوبوسته تا آنکی قدرته خدا در اون آشکاره به. ۴ تا روز، بایستی اونیه کی مره اوسه کوده اونه کارأنه انجام بدیم. شب نزدیکه بوستن دره کی در اون کسی نتأنه کاری بوکونه. ۵ تا زمانی کی دنیا میان ایسم، نوره دنیا ایسم.»
 ۶ آنه بوگفته خو آبه دهان زمین رو توده، و گیل چأکوده، و اونه او مردِ چشمانه رو بمألسته. ۷ و اونه بوگفته: «بوشو در حوضه سئیلوحا (کی به زبانه عبری (فرستاده) معنی دهه) تی چشمانه بوشور.» پس بوشو و بوشوسته و از اوویه با چشمانه باز و اُگردسته.
 ۸ همسایان و کسانیه کی قبلاً اونه در حاله گدایی بیده بید، از همدیگر وورسه ییدی: «مگر آن، اونیه نی یه کی نیشتی و گدایی کودی؟» ۹ بعضی گفتیدی: «هونه.» دیگران گفتیدی: «شبهه اونه.»
 اما اون خودش اصرار بوکوده و بوگفته: «من هونم.»
 ۱۰ پس از اون وورسه ییدی: «چوطو تی چشمان بازه بوسته؟»
 ۱۱ جواب بده: «مردی عیسی نام، گیل چأکوده و می چشمانه رو بمألسته و بوگفته (بوشو به حوضه سئیلوحا و تی چشمانه بوشور.) پس بوشوم و بوشوستم و می چشمان بازه بوسته.»
 ۱۲ از اون وورسه ییدی: «اون کویه ایسه؟»
 جواب بده: «نأنم.»
 ۱۳ پس او مردیه کی قبلاً کور بو، فریسیانه ورجه بأوردیدی. ۱۴ او روز کی عیسی گیل چأکوده بو و اونه چشمانه و اُکوده، روز شبات بو. ۱۵ اون وخت فریسیانم اونه پرس و جو بوکودیدی کی چوطو تی چشمان بازه بوسته. جواب بده: «می چشمانه گیل بمألسته و من بوشوستم، الآن می چشمان تأنه بیدینه.»
 ۱۶ پس بعضی از فریسیان بوگفتیدی کی: «او مرد از خدا نی یه. چونکی احترامه روز شبات ندأشته.» اما دیگران بوگفتیدی: «چوطو شخصی کی گناهکاره، تأنه اُجور معجزات بوکونه؟» و اوشأنه میان اختلاف دکفته.
 ۱۷ پس ایدفعه دیگر از اون وورسه ییدی: «تو خودت درباره یه اون چی گی؟ چونکی تی چشمانه، اون بازه کوده.»
 جواب بده: «اون نی یه.»
 ۱۸ اما حاکمانه یهود هنوز باور نأشتیدی کی اون کور بو و اونه چشمان بازه بوسته، تا آنکی اونه پئر و ماره دوخوآدیدی. ۱۹ و از اوشأن وورسه ییدی: «آیا آن شیمی پسره، هونی کی گیدی کور به دنیا بمو؟ پس چوطو الآن تأنه بیدینه؟»
 ۲۰ جواب بدیدی: «دأنیم کی امی پسره و دأنیم کی کور به دنیا بمو. ۲۱ اما از آنکی چوطو آنه چشمان بازه بوسته و یا کی اونه چشمانه و اُکوده، امان نأنیم. از خودش وورسید. اون خودش بالغه و خودش درباره یه خودش تأنه گب بزنه.» ۲۲ اشان بخاطره آن اُطو گفتیدی، چونکی از حاکمانه یهود ترسه ییدی. چونکی حاکمانه یهود همدست بوبوسته بید هر کسی کی اعتراف بوکونه عیسی هو مسیحه، اونه از کنیسه بیرونه کونید. ۲۳ بخاطره آن بو کی اونه پئر و مار بوگفتیدی، «خودش بالغه و از خودش وورسید.»
 ۲۴ پس ایبار دیگر او مردی کی قبلاً کور بو، دوخوآدیدی و اونه بوگفتیدی: «در حضوره خدا بوگو کی حقیقته گی. امان دأنیم کی اون مردی گناهکاره!»

- ۲۵ جواب بده: «اون گناہکار ایسه یا نی یه نأتم. ایچی یه دأتم کی کور بوم ولی الآن دینم!»
- ۲۶ وورسه ییدی: «تی آمره چی بوکوده؟ چوطو تی چشمانه بازه کوده؟»
- ۲۷ جواب بده: «من کی شمره بوگفتم، ولی شومان گوش ندیدی، چره خوآییدی دوباره بیشنوید؟ مگر شومانم خوآییدی اونه شاگرد بییدی؟»
- ۲۸ اوشآن اونه فحش بدیدی و بوگفتیدی: «تو خودت اونه شاگردی! امان موسی شاگردیم! ۲۹ امان دأنیم کی خدا موسی آمره حرف بزه. اما نأنیم اشخص کویه شینه.»
- ۳۰ او مرد در جوابه اوشآن بوگفته: «جایه تعجبه در حالی کی می چشمانه بازه کوده، نأیدی از کویه بمو! ولی امان دأنیم کی خدا گناہکارانه دعایه نیشونه، اما اگر کسی خداترس بیه و اونه خوآسته یه انجام بده، خدا اونه دعایه ایشونه. ۳۲ از بنیاده عالم تا الآن کسی نیشونسته اینفر کوره مادرزاده چشمانه بازه کوده بی. ۳۳ اگر ا مرد از طرفه خدا نوبو، از اون کاری برنمویی.»
- ۳۴ اشان در جوابه اون بوگفتیدی: «تو سر تا پا در گناه به دنیا بمویی! الآن آمره درس دتن دری؟» پس اونه بیرونه کودیدی.
- ۳۵ وختی عیسی بیشنوسته کی او مرد بیرونه کودیدی، اونه پیدا بوکوده و از اون وورسه: «آیا به انسانه پسر ایمان داری؟»
- ۳۶ جواب بده: «ای سرور، بوگو کی ایسه تا اونه ایمان بأورم.»
- ۳۷ عیسی اونه بوگفته: «تو اونه بیدهیی! اون هونی ایسه کی الآن تی آمره حرف زتن دره.»
- ۳۸ بوگفته: «ای سرور، ایمان دارم!» و عیسی جلو زانو بزه.
- ۳۹ عیسی بوگفته: «من داوری ره به ا دنیا بموم تا کوران بینا، و بینایان کوره بید.»
- ۴۰ بعضی از فریسیان کی اونه آمره بید وختی آنه بیشنوستیدی، وورسه ییدی: «آیا امانم کوریم؟»
- ۴۱ عیسی اوشآنه بوگفته: «اگر کور بید، گناهی نأشتیدی. ولی الآن کی ادعا کونیدی دینیدی، گناہکار باقی مأنیدی.»

۱۰

چوپانه خوب

- ۱ «آمین، آمین، شمره گم، کسی کی از در، وارده طویله یه گوسفندان نبه، بلکی از رایه دیگر وارد بیه، دوزد و راهزنه. ۲ اما اونی کی از در وارده بیه، چوپانه گوسفندان. ۳ دربان، در اونه ره بازه کونه و گوسفندان اونه آوازه ایشنویدی. اون خو گوسفندان به نام دوخوانه و اوشآنه بیرون بره. ۴ وختی تمامه خو گوسفندان بیرون بره، جلوتر از اوشآن قدم اوسنه و گوسفندان اونه دونبالسر شیدی، چونکی اونه صدایه شناسیدی. ۵ اما هرگز بیگانه دونبالسر نیشیدی، بلکی از اون فرار کونیدی، چونکی اونه صدایه شناسیدی.»
- ۶ عیسی ا مثله اوشآنره بوگفته، اما نفهمستیدی کی اوشآنه چی گفتن دره.
- ۷ پس ایدفعه دیگر اوشآنه بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم، من گوسفندانره (در) ایسم! ۸ اوشانی کی از من پیشتر بموییدی همگی دوزد و راهزنید، اما گوسفندان اوشآنه حرفه گوش نوکودیدی. ۹ من (در) ایسم! هر کی از می راه وارد بیه، نجات پیدا کونه و آزادانه بودورون آیه و بیرون شه و چراگاه پیدا کونه. ۱۰ دوزد نایه، مگر آنکی دوزدی بوکونه و بوکوشه و نابود بوکونه. من بموم تا اشان زندگی یه ابدی پیدا بوکونید و از او زندگی یه ابدی به فراوانی بهره ببرید!»
- ۱۱ «چوپانه خوب من ایسم! چوپانه خوب خو جانه گوسفندانره نهه. ۱۲ کارگر چوپانه مأنستن نی یه و گوسفندان اونه شین نی ییدی. هر وخت بیدینه گرگ امون دره، گوسفندان وه کونه و فرار کونه و گرگ گوسفندان حمله کونه و اوشآنه پراکنده کونه. ۱۳ کارگر فرار کونه، چره کی کارگره و به فکر گوسفندان نی یه. ۱۴ چوپانه خوب من ایسم! من می گوسفندان شناسم و می گوسفندان مره شناسیدی. ۱۵ هوطو کی پتر مره شناسه، منم پتره شناسم. من می جانه گوسفندانره نهه. ۱۶ گوسفندان دیگری بم دارم کی از ا طویله نی ییدی. اوشآنه باید بأورم و اوشآن می صدایه گوش کونیدی. اون وخت ایتا گله بیدی با ایتا چوپان. ۱۷ پتر، هنه وستی

مره دوست دأره کی من می جانہ نہم تا اونہ پس فیگیرم. ۱۸ ہیچکس اونہ از من فینگیرہ، بلکی من بہ میلِ خودم اونہ فدم. اختیارشہ دأرم کی فدم و اختیارشہ دأرم کی اونہ پس فیگیرم. آ حکمہ از می پترہ فیگیرم.»

۱۹ بہ دلیلہ آ حرفان ایدفعہ دیگر یہودیأنہ میان اختلاف دکفتہ. ۲۰ خیلی یان از اوشان بوگفتیدی: «اون دیوبزہ و دیوانہ یہ. چرہ اونہ حرفانہ گوش کونیدی؟» ۲۱ اما دیگران بوگفتیدی: «اشان ایتا دیوبزہ حرفان نی یہ. آیا دیو تانہ کورانہ چشمانہ بازہ کونہ؟»

یہودیأن عیسایہ بہ عنوانہ مسیح قبول نوکونیدی

۲۲ زمان برگزاری عیدہ وقف اورشلیمہ میان فرسہ بو. زمستان بو ۲۳ و عیسی معبدہ میان، ایوانہ سلیمانہ میان راہ شویی. ۲۴ یہودیأن اونہ دور جمع بوستیدی و بوگفتیدی: «تا کی خوایی آمرہ شکہ میان بداری؟ اگر مسیح ایسی، آمرہ آشکارا بوگو.»

۲۵ عیسی جواب بدہ: «شمرہ بوگفتم، اما باور نوکونیدی. کارایی کی من بہ نام می پتر کونم، مرہ شہادت دیہیدی. ۲۶ اما شومان ایمان ناوری، چونکی از می گوسفندان نی ییدی. ۲۷ می گوسفندان، می صدایہ گوش کونیدی. من اوشانہ شناسم و اوشان می دونبال آیدی. ۲۸ من اوشانہ زندگی بہ آبدی بخشم و یقیناً ہرگز ہلاکہ نییدی و کسی اوشانہ از می دست نتانہ بدوزدہ. ۲۹ می پتر کی اوشانہ مرہ ببخشہ، از ہمہ پیلہ ترہ و ہیچکس نتانہ اوشانہ از می پترہ دست بدوزانہ. ۳۰ من و پتر ایتایم.»

۳۱ اون وخت ایدفعہ دیگر یہودیأن سنگ اوسدیدی تا اونہ سنگسارہ کونید. ۳۲ عیسی اوشانہ بوگفتہ: «کارایہ خوبہ زیادی از می پتر شمرہ نیشان بدم، بخاطرہ کویتا خوآیدی مرہ سنگسارہ کونید؟»

۳۳ جواب بدیدی: «بخاطرہ کارہ خوب نی یہ کی ترہ سنگسار کونیم، بلکی بخاطرہ آنکی کفر گی. چونکی انسانی و خودتہ خدا خوانی!»

۳۴ عیسی اوشانہ بوگفتہ: «مگر در شیمی تورات نمو کی خدا بوگفتہ، شومان خدا یانید؟ ۱۵ ۳۵ ہیچ قسمتی از کیتابہ مقدس از اعتبار ساقطہ نیہ. اگر اوشانی کی کلامہ خدا اوشانہ فرسہ، خدا یان خواندہ بیید، ۳۶ چوطو تانیدی کسی یہ کی پتر اونہ وقف بوکودہ و بہ دنیا اوسہ کودہ، بیگید کی: (کفر گہ)، تنها بہ خاطر کی بوگفتم خدا پسر؟ ۳۷ اگر می پترہ کارانہ بجا ناورم، می کلامہ باور نوکونید. ۳۸ اما اگر بجا اورم، حتی اگر می کلامہ باور ناوری، دستہ کم بہ اونہ کاران ایمان باورید تا بدانید و باور بداری کی پتر در منہ و من در پتر.» ۳۹ اون وخت ایدفعہ دیگر خوآستیدی کی اونہ گرفتارہ کونید، ولی از اوشانہ دست در بوشو.

۴۰ بعد از اون، عیسی بہ او طرفہ رود اردن، اویہ کی یحیی قبلاً تعمیم دبی، بوشو و اویہ بیسہ. ۴۱ خیلی یان عیسی ورجہ بمویدی. اوشان گفتیدی: «ہرچند کی یحیی ہیچ معجزہ بی نوکودہ، ولی ہر اونچی کی دربارہ یہ اشخص بوگفتہ، حقیقت داشتی.» ۴۲ پس خیلی یان اویہ بہ عیسی ایمان باوردیدی.

۱۱

ایلعازر مردن

۱ مردی ایلعازر نام مریض بو. اون از مردمانہ بیت عنیا بو، دہی کی مریم و اونہ خواخور مارتا اویہ شین بید. ۲ مریم او زنی بو کی عیسی پایانہ معطر بوکودہ و خو گیسہ آمرہ اونہ خوشکہ کودہ. اونہ برار ایلعازر مریضہ بوستہ بو. ۳ پس ایلعازر خواخوران، عیسی رہ پیغام بدیدی و بوگفتیدی: «ای سرور، تی دوست عزیز مریضہ.»

۴ عیسی وختی آ خبرہ بیشنوستہ بوگفتہ: «ا مریضی مرگہ آمرہ بہ آخر نرسہ، بلکی خدا جلالہ وستی یہ، تا خدا پسر، توسطہ اونہ مریضی جلال پیدا بوکونہ.» ۵ عیسی مارتا و اونہ خواخور و ایلعازر دوست داشتی. ۶ پس وختی بیشنوستہ کی ایلعازر مریضہ، دو روز دیگرم در جایی کی ایسہ بو، بیسہ.

۷ بعد از اون، خو شاگردانہ بوگفتہ: «بایید بازم بہ یہودیہ بیشیم.»

۸ اونہ شاگردان بوگفتیدی: «اوستاد، چند روز پیش بو کی یہودیأن خوآستیدی ترہ سنگسارہ کونید، تو بازم خوایی اویہ بیشی؟»

۹ عیسی جواب بده: «مگر هر روز دوازده ساعت نی‌یه؟ اونی کی در روز راه شه لغزش نوخوره، چونکی نوره آ دنیا به دینه. ۱۰ اما اونی کی در شب راه شه لغزش خوره، چونکی نوری ناره.» ۱۱ بعد از آ حرفان، اوشانه بوگفته: «امی رفق ایلعازر خوفته، اما شوئون درم تا اونه بیداره کونم.»

۱۲ پس شاگردان اونه بوگفتیدی: «ای سرور، اگر خوفته، خوره خوره خوب به.» ۱۳ اما عیسی از اونه مرگ حرف زهی، در حالی کی اونه شاگردان فکر کودیدی کی گه اون خوفته.

۱۴ اون وخت عیسی آشکارا اوشانه بوگفته: «ایلعازر بمرده. ۱۵ شیمی وستی خوشحالم کی او به نیسه بوم، تا ایمان بأورید. اما الان اونه ورجه بیشیم.»

۱۶ پس تو ما کی به دو قولو معروف بو، شاگردانه بوگفته: «باید امانم بیشیم و اونه امره بیمیریم.»

عیسی، قیامت و حیات

۱۷ وختی عیسی او به فرسه، بفهمسته کی چهار روز ایلعازر قبره میان بنه‌یدی. ۱۸ بیت عنیا حدوداً سه کیلومتر اورشلیمه امره فاصله داشتی. ۱۹ یهودیانه زیادی مریم و مارتا ورجه بمو بید تا اوشانه بخاطر مرگه ایلعازر تسلی بدید. ۲۰ پس وختی مارتا بیشنوسته کی عیسی او به امون دره، اونه استقبال بوشو. اما مریم خانه میان بیسه. ۲۱ مارتا عیسایه بوگفته: «ای سرور، اگر آیه بیسه بی، می برار نمردی. ۲۲ اما دانم کی الان اگر هر چی از خدا بخوایی، تره فده.»

۲۳ عیسی اونه بوگفته: «تی برار زنده به.»

۲۴ مارتا اونه بوگفته: «دانم کی در روز قیامت زنده به.»

۲۵ عیسی بوگفته: «قیامت و حیات من ایسم. اونی کی مره ایمان بأوره، حتی اگر بیمیره بازم زنده به. ۲۶ و هر کی زنده‌یه و مره ایمان داره، یقیناً تا ابد نیمیره. آیا انه باور کونی؟»

۲۷ مارتا بوگفته: «بله، ای سرور، من ایمان دارم کی تو ایسی مسیح، خدا پسر، اونی کی باید به جهان بمو بی.»

۲۸ انه بوگفته و بوشو خو خواخور مریمه دوخوآده و خلوتی اونه بوگفته: «اوستاد آیه ایسه و تره دوخوآنه.»

۲۹ مریم وختی انه بیشنوسته، بدونه معطلی ویریشته و اونه ورجه بوشو. ۳۰ عیسی هنوز وارده دهکده نوبوسته بو، بلکی جایی ایسه بو کی مارتا اونه ملاقات بوکوده بو. ۳۱ یهودیانی کی مریمه امره خانه میان ایسه بید و اونه تسلی دیدی، وختی بیده‌یدی کی مریم عجله امره ویریشته و بیرون بوشو، اونه دونبالسر بوشویدی، فکر کودیدی کی قبره سر شوئون دره تا او به گریه و زاری بوکونه. ۳۲ وختی مریم او به فرسه کی عیسی ایسه بو، اونه بیده و اونه پا زیر بکفته و بوگفته: «ای سرور، اگر آیه بیسه بی، می برار نمردی!» ۳۳ وختی عیسی، گریه و زاریه مریم و یهودیانی کی اونه امره همراه بید، بیده، اونه روح آشفته و سخت منقلبه بوسته. ۳۴ وورسه: «اونه کویه بنه‌یدی؟»

بوگفتید: «ای سرور، بیا و بیدین.» ۳۵ عیسی گریه بوکوده. ۳۶ پس یهودیان بوگفتیدی: «بیدیند چقدر اونه دوست داشتی.» ۳۷ اما بعضی یان بوگفتیدی: «آیا کسی کی او مرد کوره چشمانه بینا بوکوده، نتانستی ایلعازر مرگه جلویه بیگیره؟»

ایلعازر زنده بوستن

۳۸ بعد از اون، عیسی، در حالی کی باز آشفته بو، قبره سر بمو. قبر، غاری بو کی اونه دهانه رو سنگی بنه بید. ۳۹ بفرمأسته: «سنگه اوسنید.»

مارتا میت خواخور بوگفته: «ای سرور، الان د بویه بد دهه، چونکی چهار روز بوگذشته.»

۴۰ عیسی اونه بوگفته: «مگر تره نوگفتم کی اگر ایمان بأوری، خدا جلاله دینی؟» ۴۱ پس سنگه اوسدیدی. اون وخت عیسی آسمانه نیگاه بوکوده و بوگفته: «پئر تره شکر کونم کی مره بیشنوستی. ۴۲ من دانستیم کی همیشه مره ایشنوی. اما انه کسانی وستی بوگفتم کی در آیه ایسه‌یدی، تا ایمان بأورید کی تو مره اوسه کودی.»

۴۳ انه بوگفته و بعد از آن، صدایه بلنده امره دوخوآده: «ایلعازر، بیرون بیا!» ۴۴ پس او میت کی اونه دست و پایه کفنه امره دوسته بید و اونه صورته ایتاً دستماله امره پوشانه بید، بیرون بمو. عیسی اوشانه بوگفته: «اونه بازه کونید و وئلید بشه.»

عیسی قتلۀ توطئه

۴۵ پس خیلی از یهودیانی کی به دئنه مریم بَمو بید و عیسی کاره بیده بید، اونه ایمان بأوردیدی. ۴۶ اما بعضی یان بوشویدی فریسیانۀ ورجه و اوشانۀ از اونچی کی عیسی بوکوده بو، خبر بدییدی. ۴۷ پس سرانۀ کاهنان و فریسیان بینشتیدی و مشورت بوکودیدی. بوگفتیدی: «چی بوکونیم؟ اَمرد معجزاته زیادی ظاهره کونه. ۴۸ اگر وئلم اون، هوطو پیش بشه، همه به اون ایمان آوردی و رومیان آیدی و اَمکانه و اَقومه از اَمی دست بیرون آوردی.»

۴۹ اما ایتا از اوشان کی اونه نام قیافا و در او سال کاهن اعظم بو، دیگرانۀ بوگفته: «شومان هیچی نأیدی. ۵۰ فکر نوکونید صلاح آنه کی اینفر قومه وستی بیمیره، تا آنکی تمامه مردم نابوده بید.» ۵۱ اما اَحرف از خودش نوبو، بلکی چون در او سال اون کاهن اعظم بو اَطو نبوت بوکوده کی عیسی قومه وستی میره، ۵۲ نه تنها قومه وستی، بلکی برای جمع کُودن و ایتا بوستنه خدا زاکان کی پراکنده بیدی. ۵۳ بعد از او روز، اونه قتلۀ توطئه یه دیچه بیدی.

۵۴ از اون به بعد، عیسی آشکارا د یهودیانۀ میان رفت و آمد نوکودی، بلکی به شهری کی اونه نام افرایم بو در ناحیه یی نزدیکه بیابان بوشو و خو شاگردانۀ امره اویه بیسه.

۵۵ وختی یهودیانۀ عیده پَسَخ نزدیکه بوسته، عده زیادی از جاهایه مختلف به اورشلیم بوشویدی تا رسمه تطهیر کُودنه قبل از پَسَخ بجا بأورید. ۵۶ اوشان به دونبال عیسی بید، وختی معبدۀ صحن میان ایسه بید، همدیگره گفتیدی: «چی فکر کونیدی؟ آیا اصلاً عیده ره نأیه؟» ۵۷ اما سرانۀ کاهنان و فریسیان دستور بده بید کی هر وخت کسی بدانۀ عیسی کویه ایسه، خبر بده تا اونه دستگیر بوکونید.

۱۲

عیسی تدهین

۱ شیش روز قبل از عیده پَسَخ، عیسی به بیت عنیا، جایی کی ایلعازر زندگی کودی، بَمو؛ هونی کی عیسی اونه از مُرده یانۀ میان زنده کُوده بو. ۲ در اویه به افتخاره عیسی شام بدییدی. مارتا پذیرایی کودی و ایلعازر از جمله کساننی بو کی اونه امره سفره سر نیشته بو. ۳ اون وخت، مریم عطره گران قیمتی یه کی از سنبله خالص و حدوداً نیم لیتر بو، بیگفته و عیسی پایانۀ معطره کُوده و خو گیسانۀ امره اونه پایه خوشکه کُوده، تا جایی کی خانه پُر از عطره بو بوسته بو. ۴ اما یهودایه اِسخریوطی، ایتا از عیسی شاگردان کی بعداً اونه به دشمن تسلیمه کُوده، بوگفته: ۵ «چره اَ عطره سیصد دینار نوفر وختیدی تا اونه پوله فقیرانۀ فدید؟» ۶ اون آنه، فقیرانۀ وستی نوگفتی، بلکی به اَ خاطر گفتی کی خودش دوزد بو. اون مسئله دخل و خرج بو، و از پولی کی اونه ورجه بنه بید، دوزدی کودی.

۷ پس عیسی بوگفته: «اونه به حاله خودش بنید، چونکی اَ عطره می روز دفن کُودنه ره بدأشته بو. ۸ فقیرانۀ همیشه شیمی امره دآریدی، اما مره همیشه نآریدی.»

۹ عده زیادی از یهودیان چون بیشنوستیدی عیسی اویه ایسه، بَمویدی تا نه فقط عیسایه بلکی ایلعازرم کی زنده بوکوده بو، بیدینید. ۱۰ پس سرانۀ کاهنان تصمیم بیگفتیدی تا ایلعازرم بوکوشید، ۱۱ چونکی باعث بو بوسته بو کی خیلی از یهودیان از اوشان دوره بید و به عیسی ایمان بأورید.

عیسی پادشاه مأنستن وارده اورشلیم به

۱۲ صبحه دم جمعیتۀ زیادی کی عیده ره بَمو بید، وختی بیشنوستیدی عیسی به اورشلیم اَمون دره، ۱۳ نخله درخته شاخه یانۀ به دست بیگفتیدی و اونه پیشواز بوشویدی. اوشان فریادزان گفتیدی: «هوشیعانا! ۱۶»

مبارکه، اونی کی به نام خداوند آیه!

مبارکه، اسرائیله پادشاه!

۱۴ اون وخت عیسی کره الاغی یه پیدا بوکوده و اونه سوار بوسته؛ هوطو کی بینویشته بو بوسته بو:

۱۶: ۱۳: ۱۲ کلمه یه «هوشیعانا» در زبانه عبری «نجات بده» معنی دهه. از آکلمه موقعه حمد و ستایش استفاده کودیدی. تورات، کیتابه مزمو، بابۀ ۱۱۸، آیاتۀ ۲۵ و ۲۶.

۱۵ «نوا ترسن! ای صهیون دختر،

بیدین، تی پادشاه

کره الاغه سر سواره آمون دره!» ۱۷

۱۶ اونه شاگردان اول آ چیزانه نفهمستیدی، اما وختی عیسی جلال پیدا بوکوده، به یاد باوردیدی کی آ چیزان همه درباریه اون بینویشته بوبوسته بو، هوطویی کی مردم اونه امره بوکوده بید.

۱۷ وختی عیسی ایلعازر دوخوآده و زنده کوده و از قبر بیرون باورده، جماعته زیادی اویه ایسه بید. اوشان او چیزیی کی بیده بید شهادت دیدی. ۱۸ خیلی از مردم به هه دلیل اونه پیشواز بوشویدی، چونکی پیشنوسته بید، چه معجزهیی از اون ظاهره بوسته بو. ۱۹ پس فریسیان همدیگره بوگفتیدی: «بیدینید کی شومان راه به جایی نبریدی. نیگاه بوکونید تمامه دنیا اونه دونبال بوشویدی!»

یونانیان به دونباله عیسی ملاقاتیدی

۲۰ از کسانیی کی عبادت‌تیره، به عید بمو بید، تعدادی یونانی بید. ۲۱ اوشان فیلیپسه ورجه بمویدی کی اهله بیت‌صیدا به جلیل بو. اونه بوگفتیدی: «ای سرور، خواییم عیسیایه بیدینیم.» ۲۲ فیلیپس بمو و آندریاس بوگفته و اوشان هر دو تا بوشویدی عیسیایه بوگفتیدی.

۲۳ عیسی اوشانه بوگفته: «وخته جلال پیدا کودنه انسانه پسر فرسه. ۲۴ آمین، آمین، شمره گم، اگر دانه گندم خاکه میان نكفه و نیمیره، تنها مانه، اما اگر بیمیره، بار زیاد آورده. ۲۵ کسی کی خو جانه دوست بدآره، اونه از دست دهه، اما کسی کی در آ دنیا از خودشه جان نفرت بدآره، اونه تا زندگی به آبدی حفظ کونه. ۲۶ اونیی کی بخوآیه مره خدمت بوکونه، بایستی از من پیروی بوکونه، و جایی کی من ایسم، می خادم اویه ایسه. کسی کی مره خدمت بوکونه، می پتر هم اونه سربلنده کونه.»

عیسی از خودشه مردن حرف زنه

۲۷ «الآن می جان در اضطرابه، چی بگم؟ آیا بگم، (پتر! مره از آ ساعت آزاده کون)؟ اما به هه دلیل من به آ وخت فرسم. ۲۸ پتر تی نام جلال بدن!»

اون وخت ندایی از آسمان فرسه کی: «جلال بدم و بازم دهم!» ۲۹ پس مردمی کی اویه ایسه بید، آنه پیشنوستیدی و بوگفتیدی: «رعد بو!» دیگران بوگفتیدی: «ایتا فرشته اونه امره حرف بزه.» ۳۰ عیسی بوگفته: «آندا شیمی وستی بو، نه می وستی. ۳۱ الآن زمانه داوری به آ دنیا به: الآن رئیس آ دنیا بیرون توکده به. ۳۲ و من، وختی کی از زمین بلنده بم همه به طرفه خودم آورم.» ۳۳ اون آ حرفانه امره، اشاره به مرگی بوکوده کی اونه انتظاره داشتی.

۳۴ مردم بوگفتیدی: «طبق اونچی کی از تورات پیشنوستیم، مسیح تا آبد باقی مانه، پس چوطویه کی گه انسانه پسر باید بلنده به؟ آ انسانه پسر کی به؟»

۳۵ عیسی اوشانه بوگفته: «تا مدته کمی نور شیمی امره ایسه! پس تا مدتی کی هنوز نوره داوردیدی، راه بیشید، مبدا کی تاریکی شمره بیگیره. اونیی کی تاریکی میان راه شه، نانه کویه شوئون دره! ۳۶ تا زمانی کی نوره داوردیدی، به نور ایمان باورید، تا نوره زاگان ببید.» وختی آ حرفانه بزه، از اویه بوشو و خودشه از اوشان پنهانه کوده.

مردمه بی‌ایمانی

۳۷ با اونکی عیسی معجزاته زیادی اوشانه چشمانه جلو انجام بده بو، به اون ایمان ناوردیدی. ۳۸ هنه وستی اشعیایه نبی پیشگویی، ثابت به کی بوگفته بو:

«کی به، ای خداوند کی آمی پیغامه باور بوکونه،

و کی به کی قدرته خداوند ۱۸ اونه ره آشکاره بوسته؟» ۱۹

۳۹ هوطو کی اشعیایه نبی خودش در جایه دیگر بوگفته، اوشان نتانستیدی ایمان باورید چونکی:

۴۰ «اون، اوشانه چشمانه کور،

و اوشانه دیلانہ سخته کوده،
تا خوشانه چشمانہ امره نیدینید،
و خوشانه دیلانہ امره نفهمید،
و وأنگردید تا اوشانه شفا بدم.» ۲۰

۴۱ اشعیا به ا خاطر انه بوگفته چونکی اونه جلاله بیده و درباریه اون حرف بزه.
۴۲ با آنکی حتی خیلی از حاکمانه قوم عیسایه ایمان باوردیدی، اما از ترسه فریسیان، خوشانه ایمانه اقرار
نوکودید، نوکونه کی اوشانه از کنیسه بیرونه کونید. ۴۳ چونکی تعریفه مردمه بیشتر از تعریفه خدا دوست
داشتیدی.

۴۴ اون وخت عیسی با صدایه بلند بوگفته: «هر کی به من ایمان باوره، نه به من بلکی به او کسی کی مره اوسه
کوده ایمان باورده. ۴۵ هر کی مره دینه، اونیه دینه کی مره اوسه کوده. ۴۶ من ایثا نوره مانستن به جهان بموم
تا هر کی به من ایمان باوره، تاریکی میان نیسه. ۴۷ اگر کسی می حرفانه بیشنوه ولی از اون اطاعت نوکونه، من
اونه داوری نوکونم، چونکی نموم تا مردمه دنیایه داوری بوکونم، بلکی بموم تا اوشانه نجات ببخشم. ۴۸ کسی
کی مره رده کونه و می حرفانه قبول نوکونه، ایثا داوره دیگر ایسه؛ هو حرفانی یه کی بوگفتم، در روز آخر اونه
محکومه کونه. ۴۹ چونکی من از طرفه خودم حرف نزنم، بلکی پتری کی مره اوسه کوده، مره دستور بده کی
چی بگم و از چی حرف بزنم. ۵۰ و من دانم کی اونه دستور زندگی یه ابدی یه. پس اونچی یه کی من گم هو
چیزی ایسه کی پتر بوگفته کی من بگم.»

۱۳

شاگردانه پایه شوستن

۱ ایروز قبل از عیده پسخ، عیسی دانستی اونه واگردستنه موقع از ادنیا به پتره ورجه فرسه، خو کسانه کی
ادنیا میان دوست داشتی، تا حده کمال محبت بوکوده.

۲ وخته شام بو، ابلیس قبلایه یهودایه اسخریوطی، شمعون پسر دیله میان بنه بو کی عیسایه تسلیمه دشمن
بوکونه. ۳ عیسی کی دانستی پتر همه چیزه اونه دست بیسپرده و از اونه ورجه بمو، و اونه ورجه شوئون دره، ۴ از
شام سر ویریشه و خوردایه از تن بیرون باورده و ایثا حوله اوسده و به خو کمر دوسسته. ۵ بعد ایثا لگنه میان
آب دوکوده و شروع بوکوده خو شاگردانه پایه شوستن و اوشانه پایه او حوله امره کی خو کمره دور، دوسسته بو
خوشکه کوده. ۶ وختی به شمعون پطرس فرسه، اون عیسایه بوگفته: «ای سرور، تو خوایی می پایه بوشوری؟»

۷ عیسی جواب بده: «الآن از درک اونچی کی کودن درم، ناتوانی، اما بعداً فهمی.»

۸ پطرس اونه بوگفته: «هرگز! تو هرگز می پایانه بوشوری!»

عیسی جواب بده: «تا تره نوشورم، از من سهمی نبری.»

۹ پس شمعون پطرس بوگفته: «ای سرور، نه فقط می پایانه، بلکی می دستان و می سره هم بوشور!»

۱۰ عیسی جواب بده: «اونی کی حمام بوکوده، سر تا پا تمیزه، د شوستن احتیاج ناره، بجز اونه پایان. بله،
شومان پاکیدی، اما نه همه.» ۱۱ چونکی دانستی چه کسی اونه تسلیمه دشمن کونه و بخاطره آن بوگفته: «شومان
همه پاک نیبیدی.»

۱۲ بعد از آنکی عیسی اوشانه پایانه بوشوسته، خوردایه دوکوده و بازم شام سفره سر بینشسته. اون وخت از
اوشان وورسه: «آیا بفهمستیدی کی شمره چه کاری انجام بدم؟ ۱۳ شومان مره اوستاد و سرور دوخوانیدی، و
درستم گیدی، چونکی هطو ایسم. ۱۴ پس اگر من کی شیمی اوستاد و سرورم، شیمی پایانه بوشوستم، شومان
هم باید همدیگره پایانه بوشورید. ۱۵ من آکاره امره شمره سرمشق بنم تا شومانم هطو رفتار بوکونید کی من
شیمی امره بوکودم. ۱۶ آمین، آمین، شمره گم، نه غلام از خو ارباب بزرگتره، نه فرستاده، از خودشه فرستنده!
۱۷ الآن اشانه دانیدی، خوش بحاله شومان کی اگر اشانه انجام بدید.»

پیشگویی یهودا خیانت

۱۸ «اونچی کی گفتن درم درباره‌ی همه‌ی شومان نی‌یه. من اوشانی کی انتخاب بوکودم، شناسم. اما آ گفته‌یه کیتابه مقدس باید ثابت بیه کی: (می همسفره می امره به دشمنی ویریزه.) ۱۹ پس الآن قبل از آنکی اتفاق دکفه، شمره گم تا زمانی کی اتفاق دکفه، ایمان باورید کی من ایسم. ۲۰ ۲۱ آمین، آمین، شمره گم، هر کی، کسی‌یه کی من اوسه کونم قبول بوکونه، مره قبول بوکوده، و هر کی مره قبول بوکونه، اونه کی مره اوسه کوده، قبول بوکوده.»

۲۱ عیسی بعد از آنکی انه بوگفته، در روح منقلبه بوسته و آشکارا بوگفته: «آمین، آمین، شمره گم، ایئا از شومان مره به دشمن تسلیم کونه.»

۲۲ شاگردان همدیگره نگاه بوکودیدی و در تعجب بید کی آ حرفانه درباره‌ی کی گفتن دره. ۲۳ ایئا از شاگردان کی عیسی اونه دوست داشتی، اونه سینه ورجه تکیه بده بو. ۲۴ شمعون پطرس اشاره امره از اون بخوآسته تا از عیسی وورسه اونه منظور کی‌یه. ۲۵ پس اون کمی عقب بوشو و به عیسی سینه تکیه بده و بوگفته: «ای سرور، اون کی‌یه؟»

۲۶ عیسی جواب بده: «اونی‌یه کی آ لقمه نانه بعد از آنکی کاسه میان زنم و اونه فدم.» و اون وخت، لقمه‌یه کاسه میان بزه و اونه به یهودا، شمعون اسخریوطی پسر فده. ۲۷ یهودا وختی لقمه‌یه فیگفته، او لحظه شیطان وارده اون بو بوسته. اون وخت عیسی اونه بوگفته: «اونچی کی خوایی انجام بدی، زودتر انجام بدن.» ۲۸ اما هیچکس از کسانکی کی سفره سر نیسته بید، عیسی منظوره نفهمستیدی. ۲۹ بعضی یان فکر کودیدی چونکی یهودا مسئله دخل و خرجه، عیسی اونه گه کی اونچی کی عیده‌ره لازمه بیهینه، یا آنکی فقیرانه چیزی فده. ۳۰ بعد از فیگفته لقمه، یهودا بدون معطلی بیرون بوشو و شب بو.

پیشگویی‌یه پطرس انکار

۳۱ بعد از آنکی یهودا بیرون بوشو، عیسی بوگفته: «الآن انسانه پسر جلال پیدا بوکوده، و خدا هم در اون جلال پیدا بوکوده. ۳۲ اگر خدا در اون جلال پیدا کوده، پس خدایم اونه در خودش جلال دهه و اونه بدون معطلی جلال دهه. ۳۳ عزیزان، مدته کمی شیمی امره ایسم. می دونبال گردیدی، هوطو کی یهودیانه بوگفتم، الانم شمره گم کی او جایی کی من شوئون درم، شومان نتانیدی بآید. ۳۴ شمره ایئا حکمه جدید فدم، و اون انه کی همدیگره دوست بدآرید؛ هوطویی کی من شمره دوست داشتیم، شومانم باید همدیگره دوست بدآرید. ۳۵ از هه محبتی کی شومان همدیگره کونیدی، همه فهمیدی کی شومان می شاگردیدی.»

۳۶ شمعون پطرس بوگفته: «ای سرور، کویه شوئون دری؟»

عیسی جواب بده: «تو الآن جایی کی من شوئون درم نتانی می دونبال بایی، اما بعداً می دونبال آیی.»

۳۷ پطرس بوگفته: «ای سرور، چره الآن نتانم تی دونبال بایم؟ من می جانه تی رایه وستی نهم.»

۳۸ عیسی بوگفته: «آیا در رایه من تی جانه نهی؟ آمین، آمین، تره گم، قبل از آنکی خروس بخوانه، تو مره سه بار انکار کونی.»

۱۴

عیسی، تنها راییه ایسه به سمت پتر

۱ «شیمی دیل نیگران نه! به خدا ایمان بدآرید، به منم ایمان بدآرید. ۲ می پتره خانه میان منزل زیاده، وگر نه شمره گفتیم. شوئون درم تا جایی شمره حاضره کونم. ۳ اون وخت کی بوشوم و جایی شمره حاضره کودم، بعداً ایم و شمره می ورجه برم، تا جایی کی من ایسم شومانم بیسید. ۴ جایی کی من شوئون درم، او رایه دانیدی.»

۵ تو ما اونه بوگفته: «امان حتی نانیمی کویه شوئون دری، پس چوطو تانیم رایه بدآنیم؟»

۶ عیسی اونه بوگفته: «راه و راستی و حیات من ایسم، هیچکس می پتره ورجه نایه مگر به واسطه‌یه من. ۷ اگر مره شناختیدی، می پترم شناختیدی. اما بعد از آن، اونه شناسیدی و اونه بیده‌ییدی.»

۸ فیلیپس اونه بوگفته: «ای سرور، پتره امره نشان بدن، هن امره کافی‌یه.»

۹ عیسی او نه بوگفته: «فیلیپس، خیلی وخته کی شیمی آمره ایسم، هنوز مره نشناختی؟ کسی کی مره بیده، پټره بیده. پس چوطو ایسه کی گی (پټره آمره نیشان بدن)؟ ۱۰ آیا باور ناری کی من در پټرم و پټرم در من؟ حرفانی کی من شمره گم از خودم نی‌یه، بلکی از پټری‌یه کی در من ساکنه، او نه کی خو کارانه به انجام رسانه. ۱۱ ا حرفه کی من گم باور بوکونید کی من در پټرم و پټرم در من: وگر نه او نه کارانه وستی باور بوکونید کی من در پټرم و پټرم در من. ۱۲ «آمین، آمین، شمره گم، اونی کی به من ایمان بداره، اونم کارانی کی من کونم انجام دهه، و حتی کارانه بزرگتر از اونم انجام دهه، چونکی من پټره ورجه شوئون درم. ۱۳ و به نام من هر چیزی کی بخوآیید، من او نه انجام دهم، تا پټر در پسر جلال پیدا بوکونه. ۱۴ اگر چیزی به نام من بخوآیید من او نه انجام دهم.»

روح‌القدس و عده

۱۵ «اگر مره دوست بدآرید، می احکامه دآریدی. ۱۶ و من از پټر خوآیم و اون، پشتیبانه ۲۲ دیگری شمره فده کی همیشه شیمی آمره بیسه، ۱۷ یعنی روحه راستی کی دنیا نتانه او نه قبول بوکونه، چونکی نه او نه دینه و نه او نه شناسه، اما شومآن او نه شناسیدی، چره کی شیمی ورجه ساکنه به و در آینده شیمی میان ایسه. ۱۸ «شمره بی‌کس ننم، شیمی ورجه ایم. ۱۹ بعد از مدتی دنیا مره نیدینه، اما شومآن مره دینیدی. چونکی من زنده‌یم، شومآنم زندگی کونیدی. ۲۰ در او روز فهمیدی کی من در پټر ایسم و شومآن در من و منم در شومآن. ۲۱ اونی کی می احکامه بدآره و از اوشان پیروی بوکونه، اون مره دوست دآره؛ و اونی کی مره دوست دآره، می پټرم او نه دوست دآره و منم او نه دوست دآرم و خودمه او نه ره آشکاره کونم.» ۲۲ یهودا (نه اون یهودایه اسخریوطی) از اون وورسه: «ای سرور، چوطویه کی خوآیی خودته آمره آشکاره کونی، اما نه ا دنیا ره؟»

۲۳ عیسی جواب بده: «اگر کسی مره دوست بدآره، می کلامه دآره، و می پټرم او نه دوست دآره و امان او نه ورجه آیم و او نه آمره زندگی کونیم. ۲۴ اونی کی مره دوست ناره، می کلامم اطاعت نوکونه، و ا کلامه کی ایشونیدی از من نی‌یه، بلکی از پټری‌یه کی مره اوسه کوده. ۲۵ «ا چیزانه تا الآن کی شیمی آمره ایسم، شمره بوگفتم. ۲۶ اما او پشتیبان، یعنی روح‌القدس، کی پټر او نه به نام من اوسه کونه، اون همه چیزه شمره یاد دهه و هر اونچی کی من شمره بوگفتم، شمره به یاد آورده. ۲۷ شمره آرامش بجا نهم، می آرامشه شمره فدم. اونچی کی من شمره فدم اونی نی‌یه کی دنیا شمره فده. شیمی دیل نیگران و هراسان نه. ۲۸ بیشنوستیدی کی شمره بوگفتم (من شوئون درم. اما بازم شیمی ورجه آیم.) اگر مره دوست بدآشته بید، خوشحاله بوستیدی کی می پټره ورجه شوئون درم، چونکی پټر از من بزرگتره. ۲۹ الآن انه قبل از آنکی چیزی پیش بایه شمره بوگفتم، تا وختی کی اتفاق دکفه، ایمان باورید. ۳۰ وخته زیادی نمأنسته کی شیمی آمره حرف بزنم، چونکی رئیسه ا دنیا آمون دره، اون هیچ قدرتی بر من ناره. ۳۱ اما من کاری‌یه کونم کی پټر مره دستور بده، تا دنیا بداننه کی پټره دوست دآرم. ۲۳ ویریزید، بیشیم.»

۱۵

انگور درخته واقعی

۱ «انگور درخته حقیقی من ایسم و می پټر باغبانه. ۲ هر شاخه‌یی کی از منه و میوه ناوره، می پټر او نه ووبینه، و هر شاخه‌یی کی میوه آورده، او نه هرس کونه، تا زیادتر میوه باوره. ۳ شومآن الآن بخاطره کلامی کی شمره بوگفتم، پاکیدی. ۴ در من بمأنید، و منم در شومآن مأنم. چونکی شاخه نتانه از خودش میوه باوره مگر اینکه در درخت بمأنه، شومآنم نتانید میوه باورید اگر در من نمأنید. ۵ «من درخته انگور ایسم و شومآن او نه شاخه‌یآنیدی. کسی کی در من بمأنه و منم در اون، میوه‌یه زیادی آورده. چونکی بدونه من هیچی نتانیدی بوکونید. ۶ اگر کسی در من نمأنه، مثله شاخه‌یی ایسه کی او نه دور

۲۲ ۱۴:۱۶ پشتیبان کی هو روحه راستی در بابه ۱۵ آیه ۲۶ و بابه ۱۶ آیه ۱۳ کی روح‌القدس ایسه. ۲۳ ۱۴:۳۱ یا: تا دنیا بداننه کی پټره دوست دآرم و من کاری کونم کی پټر مره دستور بده.

تودیدی و خوشکه به. خوشکه بوسته شاخه یانه جمع کونیدی و آتسه میان تودیدی و سوزانیدی. ۷ اگر در من بمانید و می کلام در شومان بمانه، هر چیزی کی بخواید و درخوآست بوکونید برآورده به. ۸ می پیره جلال در آنه کی شومان میوهیه زیادی باورید و اطویی می شاگرد بیدی.

۹ «هوطو کی می پتر مره دوست داشتی، منم شمره دوست داشتیم. در می محبت بمانید. ۱۰ اگر می احکامه بدآرید، در می محبت مانیدی، هطو کی من می پیره احکامه بدآشتم و در اونه محبت مانم. ۱۱ ا حرفانه شمره بوگفتم تا می شادی در شومان بایه و شیمی شادی کامل به.

۱۲ «می حکم آنه کی همدیگره محبت بوکونید، هوطو کی من شمره محبت بوکودم. ۱۳ بیشتر از آن محبتی وجود ناره کی کسی خو جانه فدایه خو دوستان بوکونه. ۱۴ می دوستان شومانیدی، اگر اونچی کی شمره حکم بوکودم انجام بدید! ۱۵ د شمره غلام دونوخوانم، چونکی غلام از خو اربابه کاران خبر ناره، بلکی شمره می دوست دانم، چونکی هر چی کی از می پتر بیشنوستم، شمره از اون باخبر بوکودم. ۱۶ شومان نیبید کی مره انتخاب بوکودیدی، بلکی من شمره انتخاب بوکودم و قرار بنم کی بیشید و میوه باورید و شیمی میوه بمانه، تا هر چی از می پتر به نام من بخواید، شمره فده. ۱۷ می حکم به شومان آنه کی همدیگره محبت بوکونید!

دنیا نفرت از عیسی مسیح شاگردان

۱۸ «اگر دنیا از شومان نفرت بدآره، به یاد باورید کی قبل از شومان، از من نفرت داشتی. ۱۹ اگر متعلق به دنیا بید، دنیا شمره مثله خو کسان دوست داشتی. اما به دنیا تعلق نآریدی، من شمره از دنیا انتخاب بوکودم، بخاطره آنه کی دنیا از شومان نفرت داره. ۲۰ کلامی به کی شمره بوگفتم به یاد باورید: (غلام از خو ارباب بزرگتر نی. به.) اگر مره آزار بدیدی، شیمی امرهیم هطو کونیدی و اگر می کلامه بدآشتیدی، شیمی کلامه هم دآریدی. ۲۱ اما همهیه آ کارانه می نام وستی شیمی امره کونیدی چونکی اونی کی مره اوسه کوده اونه نشناسیدی. ۲۲ اگر نمو بیم و آشانه ا حرفان نزه بیم، گناهی نآشتیدی، اما الان هیچ بهانهیی برای خوشانه گناهان نآریدی. ۲۳ کسی کی از من نفرت بدآره، از می پتر نفرت داره. ۲۴ اگر اوشانهره کاری نوکوده بیم کی بجز من کسی نوکوده، گناهی نآشتیدی، اما الان با آنکی او کارانه بیده بیدی، هم از من، هم از می پتر نفرت دآریدی. ۲۵ اطویی به کی، کلامی کی در خوشانه تورات بمو، ثابت به کی: (از من بی دلیل نفرت دآریدی.) ۲۴

۲۶ «اما چون او پشتیان کی از طرفه پتر روانه به، بایه، یعنی روحه راستی ۲۵ کی از پتره ورجه آیه، اون خودش می وستی شهادت دهه. ۲۷ و شومانم باید شهادت بدید چونکی از اول می امره بید.

۱۶

۱ «ا چیزانه شمره بوگفتم تا از راه بدره نیبید! ۲ شمره از کنیسه یان بیرونه کونیدی. حتی زمانی فرسه کی هر کی شمره بوکوشه، فکر کونه کی خدایه خدمت بوکوده. ۳ آ کارانه کونیدی، چونکی نه پیره شناسیدی نه مره! ۴ ا حرفانه شمره بوگفتم تا وخته اونه انجام فرسه، به یاد باورید کی شمره آگاه بوکوده بوم. اوشانه از اول شمره نوگفتم، چونکی خودم شیمی امره بوم.

تعلیم درباره یه روحه خدا

۵ «الآن کسی کی مره اوسه کوده اونه ورجه شوئون درم و هیچ کلام و نوسیدی (کویه شوئون دری؟) ۶ اما می حرفانه وستی شیمی دیل پتر از غم بو بوسته. ۷ با آ حال من شمره حقیقته گم کی می شوئون به نفع شومانه، چونکی اگر نشم، او پشتیان شیمی ورجه نایه، اما اگر بشم، اونه شیمی ورجه اوسه کونم. ۸ و وختی آیه، جهانیه از اونه گناه، و از عدالته خداوند، و از روز داوری آگاه کونه. ۹ گناهه جهان، بی ایمانی به منه. ۱۰ عدالت فراهمه، چونکی من پتره ورجه شوئون درم و د مره نیدینیدی. ۱۱ داوری آیه چونکی رئیسه آ جهان داوری بو بوسته.

۱۲ «خیلی چیزانه دیگر دارم کی شمره بگم، اما الآن طاقت اونه ایشنوستنه نأریدی. ۱۳ اما وختی روحه راستی ۲۶ بأیه، شمره به طرفه حقیقت هدایت کونه. چونکی اون از طرفه خودش حرفی نزنه، بلکی اونچی به کی ایشنوه، گه، و اونچی به کی پیش آیه، شمره خبر دهه. ۱۴ اون مره جلال دهه، چونکی اونچی به کی از من فیگیره، شمره خبر دهه. ۱۵ هر چیزی کی پیره شینه، می شینم ایسه. هنه وستی بوگفتم کی اونچی به کی از من فیگیره، شمره خبر دهه.»

عیسی خو شاگردانه تسلی دهه

۱۶ «پس از مدته کمی، د مره نیدینیدی، بعد از مدته کمه دیگری بازم مره دینیدی.»
 ۱۷ اون وخت بعضی از اونه شاگردان همدیگره بوگفتیدی: «اونه منظور از ا حرفان چی به کی: (پس از مدته کمی، د مره نیدینیدی و پس از مدته کمه دیگری بازم مره دینیدی)؟ یا آنکی گه (چونکی پیره ورجه شوئون درم)؟» ۱۸ پس همدیگره گفتیدی: «ا (مدته کمی) کی گه، چی به؟ اونه منظوره نفهمیم؟»
 ۱۹ اما عیسی قبلاً دانستی کی خوآییدی از اون سؤال بوکونید؛ پس اوشانه بوگفته: «آیا انه وستی همدیگره امره بحث کونیدی کی بوگفتم (پس از مدته کمی، د مره نیدینیدی، و پس از مدته کمه دیگری بازم مره دینیدی)؟»
 ۲۰ آمین، آمین، شمره گم، شومان گریه و زاری کونیدی اما دنیا خوشحاله به. شومان غمگینه بیدی، اما شیمی غم به شادی تبدیله به. ۲۱ زن تا وخته زایمان درد کسه، چونکی اونه وخت فرسه. اما وختی کی اونه زای به دنیا بمو، د خو درده به یاد ناوره، چونکی خوشحاله از آنکی انسانی به دنیا بمو. ۲۲ هطو کی شومانم الآن غمگینیدی، اما بازم شمره دینم کی شیمی دیل شاده به و هیچکس او شادی به از شومانم فیگیره. ۲۳ او روز د چیزی از من نخوآییدی. آمین، آمین، شمره گم، هر چی از پیره به نام من بخوآیید، اونه شمره فده. ۲۴ تا الآن به نام من چیزی نخوآستیدی. بخوآیید تا پیدا بوکونید و شیمی شادی کامله به.»

۲۵ «ا چیزانه مثله امره شمره بوگفتم، اما زمانی فرسه کی، د شیمی امره آجور حرف نزنم، بلکی آشکارا در مورده پیره شمره گم. ۲۶ او روز به نام من تقاضا کونیدی و شمره نگم کی من از طرفه شومانم از پیره تقاضا کونم. ۲۷ چره کی پیره خودش شمره دوست دأره، چونکی شومانم مره دوست دأشتیدی و ایمانم بأوردیدی کی از خدا ورجه بموم. ۲۸ من از پیره ورجه بموم و به ا دنیا وارده بوستم، و الآن ا دنیایه ترکه کونم و پیره ورجه شم.»
 ۲۹ اون وخت اونه شاگردان بوگفتیدی: «الآن آشکارا حرف زنی، نه مثله امره. ۳۰ الآن د دانیم کی از همه چیز آگاهی و حتی احتیاج نأری کسی خو سؤاله تی امره در میان بنه. هنه وستی ایمانم دأریم کی از خدا ورجه بمویی.»

۳۱ عیسی اوشانه بوگفته: «آیا الآن واقعا ایمانم دأریدی؟ ۳۲ ولی زمانی فرسه کی، و حقیقتاً الآن فرسه کی پخشه بیدی و هر کی خو خانه و زندگی سر شه و مره تنها نهه. ولی من تنها نییم، چونکی پیره می امره یه. ۳۳ ا چیزانه شمره بوگفتم تا در من آرامش بدأرید، دنیا میان شومانم به زحمت دکفیدی؛ ولی شیمی دیل قوی به، چونکی من بر دنیا غلبه بوکودم.»

۱۷

عیسی دعا خودشهره

۱ بعد از ا حرفان عیسی آسمانه نیگاه بوکوده و بوگفته: «پیره! وختش فرسه. تی پسره جلال بدن تا تی پسرمر تره جلال بده. ۲ چونکی تو اونه قدرت فدیی بر تمامی به بشر تا همه یه کسانیی به کی تو به اون عطا بوکودی، زندگی به آبدی ببخشه. ۳ و انه زندگی به آبدی، کی تره، تنها خدایه حقیقی و عیسی مسیحه کی اوسه کودی، بشناسید. ۴ من او کاری به کی مره بیسپرده بی، به کمال فرسانم، و آجور تره زمینه رو جلال بدم. ۵ پس الآن ای پیره، تونم مره در حضور خودت جلال بدن، همان جلالی کی قبل از دنیا، تی ورجه دأشتیم.»

عیسی دعا شاگردانه

۶ «من تی نام به اوشانی کی از دنیا مره ببخشه‌یی، آشکاره کودم. تی شین بید و تو اوشانه مره ببخشه‌یی و تی کلامه بدآشتیدی. ۷ الان بفهمستیدی کی هر چی کی مره ببخشه‌یی حقیقتاً از طرفه تویه. ۸ چونکی او کلامی‌یه کی مره بیسپردی، اوشانه بیسپردم و اوشان اونه قبول بوکودیدی و یقین بدآشتیدی کی از طرفه تو بمو و ایمان باوردیدی کی تو مره اوسه کودی. ۹ می درخوآست اوشانه وستی‌یه؛ من نه دنیا وستی، بلکی اوشانی وستی تقاضا کونم کی تو مره ببخشه‌یی. چونکی تی شینیدی. ۱۰ هر اونچی کی به من تعلق دآره، تی شینه و هر اونچی کی به تو تعلق دآره، می شینه و در اوشان جلال پیدا بوکودم. ۱۱ بیشتر از آن، دنیا میان نیسم، اما اوشان هنوز در دنیا ایسیدی. من تی ورجه ایم. ای پیره قدوس، تی نام مره ببخشه‌یی، اوشانه به قدرته تی نام حفظ بوکون، تا ایتا بیبید، هطو کی امان ایسیم. ۱۲ من اوشانه تا زمانی کی می امره ایسه بید، حفظ بوکودم، و از اوشان به قدرته تی نام کی مره ببخشه‌یی، محافظت بوکودم. هیچ‌کدام از اوشان هلاکه نوبوستیدی، جز اونی کی باید به هلاکت برسه، تا پیشگویی‌یه کیتابه مقدس ثابت بیه. ۱۳ اما الان تی ورجه ایم و آحر فانه زمانی گم کی دنیا میان ایسم تا می شادی‌یه خوشانه میان به کمال برسآنید. ۱۴ من تی کلامه اوشانه فدم، اما دنیا از اوشان نفرت دآستی، چونکی متعلق به دنیا نی‌بیدی. هطو کی من تعلق نآرم. ۱۵ می درخوآست آن‌نی‌یه کی اوشانه از آ دنیا بیری، بلکی خوآیم از شرور محافظت بوکونی. ۱۶ اوشان به آ دنیا تعلق نآریدی هطو کی من تعلق نآرم. ۱۷ اوشانه به وسیله‌یه تی حقیقت تقدیس بوکون؛ تی کلام، حقیقته! ۱۸ هطو کی تو مره به آ دنیا اوسه کودی، منم اوشانه آ دنیا میان اوسه کودم. ۱۹ من خودمه اوشانه وستی تقدیس کونم، تا اوشانم حقیقته امره تقدیس بیبید.

عیسی دعا خو همه تا پیروانه‌ره

۲۰ «می درخوآست فقط اوشانه‌ره نی‌یه، بلکی برای کسان‌یه کی توسطه اوشانه پیغام به من ایمان آوریدی. ۲۱ تا همه ایتا بیبید، هطو کی تو ای پیر در منی و من در تو، طوری بوکون کی اوشانم در امان بیبید، تا دنیا ایمان باوره کی تو مره اوسه کودی. ۲۲ و من جلالی‌یه کی مره ببخشه‌یی، اوشانه ببخشم، تا ایتا بیبید، هطویی کی امان ایتا ایسیم. ۲۳ من در اوشان و تو در من، طوری بوکون کی اوشانم کاملاً ایتا بیبید، تا دنیا بدانه کی تو مره اوسه کودی و اوشانه هوطویی دوست دآستی کی مره دوست دآستی. ۲۴ ای پیر خوآیم اوشانی کی مره ببخشه‌یی، می امره بیبید، هو جایی کی من ایسم، تا می جلاله بیدینید، جلالی کی تو مره ببخشه‌یی؛ چون قبل از آنکی دنیا به وجود با‌یه، مره دوست دآستی. ۲۵ «ای پیره عادل، دنیا تره نشناسه، اما من تره شناسم، و اوشان دانیدی کی تو مره اوسه کودی. ۲۶ من تی نام به اوشان بشناسانم و بازم شناسانم، تا او محبتی کی تو مره دآستی، در اوشانم بمأنه و منم در اوشان بمأنم.»

۱۸

عیسی گرفتاره بوستن

۱ عیسی پس از گفته آ حرفان خو شاگردانه امره به او طرفه دره‌یه قدرون بوشو. در اویه باغی نهه بو و عیسی خو شاگردانه امره اویه بوشو. ۲ اما یهودا، اونه تسلیم‌کونده، او محله شناختی، چونکی عیسی و اونه شاگردان همیشه در او محل جمع بوستیدی. ۳ پس یهودا گروهی از سربازان و مأموران سرآنه کاهنان و فریسیانه اوسده و به اویه بمو، اوشان چراغ و مشعل و اسلحه امره اویه فرسه‌بیدی.

۴ عیسی با اونکی دانستی چی رخ دهه، جلو بوشو و اوشانه بوگفته: «کی دونبال گردیدی؟»

۵ جواب بدیدی: «عیسایه ناصری دونبال.»

بوگفته: «منم!» یهودایه خائتم اوشانه امره بو. ۶ وختی عیسی بوگفته، «منم» اوشان عقب عقب بوشویدی و زمینه رو بکفتیدی. ۷ عیسی ایبار دیگرم از اوشان وورسه: «کی دونبال گردیدی؟»

بوگفتیدی: «عیسایه ناصری دونبال.»

۸ جواب بده: «شمره بوگفتم کی من خودمم. پس اگر مره خوآییدی، وئلید آشان بیشید.» ۹ آنه بوگفته تا اونچی کی قبلاً بوگفته بو، ثابت ببه کی: «هیچ کدام از اوشانی کی مره بیخشه یی، از دست ند.» ۲۷

۱۰ اون وخت شمعون پطرس شمشیری یه کی داشتی، بیرون بأورده و ضربه یی به خادمه کاهن اعظم بزه و اونه گوش راسته ووه. اونه خادمه نام مالخوس بو. ۱۱ عیسی پطرس بوگفته: «تی شمشیره غلاف بوکون. آیا نباید او جام کی پتر مره فده، بنوشم؟»

بازجویی حنا از عیسی

۱۲ اون وخت سربازان، خوشانه فرمانده و مأموران یهودی آمره، عیسایه دستگیر بوکودیدی و اونه دستانه دوستیدی. ۱۳ اول اون حنا ورجه ببریدید. حنا، قیافا زن پتر بو و او زمان کاهن اعظم بو. ۱۴ قیافا اونی بو کی یهودیانه توصیه کودی کی بهتره اینفر بخاطره قوم بیمیره.

انکار پطرس

۱۵ شمعون پطرس و ایتا شاگرده دیگر عیسی دونبالسر بوشویدی. او شاگرد از آشنایانه کاهن اعظم بو. پس عیسی آمره وارده حیاطه خانه یه کاهن اعظم بویوسته. ۱۶ اما پطرس در پشت بیسه. او شاگردی کی از آشنایانه کاهن اعظم بو، بیرون بوشو و کنیزه آمره کی دربان بو، حرف بزه و پطرس به خانه دورون بیرده. ۱۷ اون وخت او کنیز پطرس بوگفته: «مگر تو از شاگردانه او مرد نی یی؟»

پطرس جواب بده: «نی یم.»

۱۸ هوا سرد بو. خادمان و مأموران زغاله آمره آتشی چاکوده بید و اونه دور جمع بوسته بید و خوشانه گرمه کودیدی. پطرس اوشانه آمره ایسه بو و خودشه گرمه کودی.

بازجویی یه کاهن اعظم از عیسی

۱۹ پس کاهن اعظم از عیسی درباره یه اونه شاگردان و اونه تعالیم وورسه. ۲۰ عیسی جواب بده: «من به دنیا آشکارا حرف بزم و همیشه کنیسه و معبده میان کی یهودیان اویه جمع بیدی، تعلیم بدم و چیزی یه مخفیانه نوگفتم. ۲۱ چره از من وورسی؟ از اوشانی وورس کی می حرفانه بیشنوستیدی؛ اوشان بهتر دانیدی کی من اوشانه چی بوگفتم.»

۲۲ وختی آنه بوگفته، ایتا از قراولان کی اویه ایسه بو، ایتا سیلی اونه صورته بزه و بوگفته: «آطو کاهن اعظم جواب دیهی؟»

۲۳ عیسی جواب بده: «اگر خطا بوگفتم، بر می خطا شهادت بدن، اما اگر راست بوگفتم، چره مره زنی؟»

۲۴ اون وخت حنا اونه با دسته دوسته اوسه کوده قیافا کاهن اعظم ورجه.

پطرس عیسایه بازم انکار کونه

۲۵ موقعی کی شمعون پطرس ایسه بو و خودشه گرمه کودن دوبو، بعضی یان اونه بوگفتیدی: «مگر تو از اونه شاگردان نی یی؟»

اون انکار بوکوده و بوگفته: «نه! نی یم.»

۲۶ ایتا از خادمانه کاهن اعظم اویه ایسه بو. اون از بستگانه کسی بو کی پطرس اونه گوش ووه بو، بوگفته: «مگر من خودم تره اونه آمره او باغه میان نیدم؟» ۲۷ پطرس بازم انکار بوکوده. هو لحظه ایتا خروس بخوانده.

عیسی محاکمه در حضوره پیلاطس

۲۸ یهودیان عیسایه از قیافا ورجه به کاخ فرمانداره رومی ببریدی. وخته سحر بو. اوشان خودشان وارده کاخ نوبوستیدی تا نجسته نیبید و بتانید پسح بوخوردید. ۲۹ پس پیلاطس اوشانه ورجه بمو و وورسه: «آ مرد به چی جر می متهم کونیدی؟»

- ۳۰ جواب بدییدی و بوگفتیدی: «اگر جرمی ناشتی، اونه به تو تسلیمه نوکودیم.»
- ۳۱ پیلاتس اوشانه بوگفته: «شومان خودتان اونه ببرید و طبق شیمی شریعت اونه محاکمه بوکونید.»
- یهودیآن بوگفتیدی: «امان اجازه ناریم کسی یه اعدام بوکونیم.» ۳۲ به ا طریق عیسی حرفان در مورده آنکی چی جور مرگی در انتظاره اونه، ثابته به.
- ۳۳ پس پیلاتس به کاخ واگردسته و عیسایه دوخوآده و اونه بوگفته: «آیا تو پادشایه یهودی؟»
- ۳۴ عیسی جواب بده: «آیا اونه تو خودت گی، یا دیگران درباریه من تره بوگفتیدی؟»
- ۳۵ پیلاتس جواب بده: «مگر من یهودییم؟ تی قوم و سرانه کاهنان تره به من تسلیم بوکودیدی. مگر چی بوکودی؟»
- ۳۶ عیسی جواب بده: «می پادشاهی از آ دنیا نی یه. اگر می پادشاهی از آ دنیا بو، می خادمان جنگستیدی تا من به دسته یهودیان دستگیره نیم. اما می پادشاهی از آ دنیا نی یه.»
- ۳۷ پیلاتس اونه بوگفته: «پس تو پادشاهی؟»
- عیسی جواب بده: «تو خودت گی کی من پادشاهم. من هنه وستی به دنیا بموم تا حقیقته شهادت بدم. پس هر کسی کی به حقیقت تعلق داره، می صدایه گوش کونه.»
- ۳۸ پیلاتس بوگفته: «حقیقت چیه؟»

حکمه مصلوب بوسته عیسی

- وختی پیلاتس اونه بوگفته، بازم بوشو بیرون یهودیانه ورجه و اوشانه بوگفته: «من هیچ دلیلی اونه محکوم کودنره نیدینم. ۳۹ اما شومان ایتا رسم داریدی کی در روز پسخ ایتا زندانی یه شماره آزاده کونم. آیا خوآییدی کی پادشاه یهوده آزاده کونم؟»
- ۴۰ اوشان در جواب، داد بزه بییدی: «اونه نه! بلکی بارآبایه آزاده کون!» (بارآبا راهزن بو.)

۱۹

- ۱ اون وخت پیلاتس دستور بده عیسایه شلاق بزیند. ۲ و سربازان، تاجی از خار بیافتیدی و اونه سر بنه بییدی و لیباسی ارغوانی رنگ اونه دوکودیدی. ۳ و اونه ورجه آمویدی و گفتیدی: «سلام بر تو، ای پادشایه یهود.» و اونه سیلی زه بییدی.
- ۴ بعد از اون، پیلاتس ایبار دیگر بیرون بمو و یهودیانه بوگفته: «من اونه شیمی ورجه بیرون آورم تا بدانید کی هیچ دلیلی اونه محکوم کودنره پیدا نوکودم.» ۵ پس عیسی، تاجه خار و لیباسه ارغوانی آمره، بیرون بمو. پیلاتس اوشانه بوگفته: «اونه، او شخص!»
- ۶ وختی سرانه کاهنان و قراولانه معبد اونه بیده بییدی فریاد بزه بییدی و بوگفتیدی: «مصلوبه کون! مصلوبه کون!»
- پیلاتس اوشانه بوگفته: «شومان خودتان اونه ببرید و مصلوبه کونید، چون من هیچ دلیلی اونه محکوم کودنره پیدا نوکودم.»
- ۷ یهودیان در جوابه اون بوگفتیدی: «امان شریعتی داریم کی طبق اون، اشخص باید بیمیره، چونکی ادعا کونه خدا پسره!»
- ۸ وختی پیلاتس اونه بیشنوسته، بیشتر بترسه. ۹ بازم به کاخ واگردسته و از عیسی وورسه: «تو از کویه بمویی؟» اما عیسی اونه جوابی نده. ۱۰ پس پیلاتس اونه بوگفته: «مره هیچی نیگی؟ آیا نانی کی قدرت دارم تره آزاده کونم و قدرت دارم کی تره مصلوبه کونم؟»
- ۱۱ عیسی بوگفته: «هیچ قدرتی بر من ناشتی، مگر اینکه از بوجور، فیگیفته بی ولی گناهه اونی کی مره به تو تسلیم بوکوده از تو بیشتره.»
- ۱۲ بعد از اون، پیلاتس سعی بوکوده کی اونه آزاده کونه، اما یهودیان فریاد زه بییدی و گفتیدی: «اگر ا مرد آزاده کونی، قیصر دوست نی یی! هر کی ادعایه پادشاهی کونه، به ضده قیصر حرف زنه.»

۱۳ وختی پیلاتس آ حرفانه بیشنوسته، عیسایه بیرون بأورده و خودش بر مسنده داوری بینشته، در محلی کی به «سنگه فرش» معروف بو و به زبانه عبرانیان «جَبَّاتَا» گفتیدی. ۱۴ او روز، روز «تهیه» عیده پَسَخ بو و ظهر نزدیک بو. پیلاتس یهودیانه بوگفته: «آنه شیمی پادشاه!»

۱۵ اوشان فریاد بزه ییدی: «اونه از میان اوسن! اونه از میان اوسن. اونه مصلوبه کون!»

پیلاتس بوگفته: «آیا شیمی پادشایه مصلوبه کونم؟»

سرانه کاهنان جواب بدیدی: «امان پادشاهی جز قیصر نأریم.»

۱۶ سر آخر پیلاتس عیسایه به اوشان بیسپرده تا اونه مصلوبه کونید.

عیسی به صلیب کشن

اون وخت عیسایه بیگفتیدی و بردیدی. ۱۷ عیسی صلیب به دوش بیرون بوشو، به سمته محلی به نام جمجمه کی به زبانه عبرانیان جُلُجُتَا خوانده به. ۱۸ او به اونه به صلیب بکشه ییدی. اونه امره دو نفر دیگر، اونه دو طرف مصلوبه کودیدی و عیسی اوشانه میان قرار داشتی. ۱۹ به دستوره پیلاتس ایئا نیویشته اونه صلیبه جور نصب بوکودیدی، کی اونه رو بینویشته بو بوسته بو: «عیسایه ناصری، پادشایه یهود.» ۲۰ خیلی از یهودیان او نیویشته به بخواندیدی، چون جایی کی عیسایه به صلیب بکشه ییدی، نزدیک به شهر بو و او نیویشته به زبانه عبرانیان و لاتینی و یونانی بو.

۲۱ پس سرانه کاهنانه یهود پیلاتس بوگفتیدی: «نینویس، (پادشاه یهود)، بلکی نینویس آ مرد بوگفته کی من پادشاه یهودم.»

۲۲ پیلاتس جواب بده: «اونچی بینویشتم، بینویشتم.»

۲۳ وختی سربازان عیسایه به صلیب بکشه ییدی، اونه لیباسانه اوسدیدی و به چهارتا قسمت تقسیم بوکودیدی. هر کدام ایئا تیکه اوسدیدی. اونه لیباسه زیر هم فیگفتید. اما او لیباس درز ناشتی، بلکی یکسره از بوجور به بیزیر بفاخته بو بوسته بو. ۲۴ پس همدیگره بوگفتیدی: «آنه تیکه تیکه نوکونیم، بلکی قرعه تودیم و بیدینیم کی شین به.»

آطویی پیشگویی به کیتابه مقدس ثابته به کی:

«می لیباسانه خوشانه میان تقسیم کونیدی و می لیباسانه قرعه تودیدی.» ۲۸

پس سربازان هوطو بوکودیدی.

۲۵ عیسی صلیبه نزدیکی اونه مار و اونه خالاً و مریم کلوپاس زن و مریم مجدلیه ایسه بید. ۲۶ وختی عیسی خو مار و او شاگردی به کی دوست داشتی و اونه کنار ایسه بو، بیده، خو ماره بوگفته: «بانو، آنه، تی پسر!»

۲۷ بعد از آن او شاگرده بوگفته: «آنه، تی مار!» از او ساعت، او شاگرد، عیسی ماره خودشه خانه بیرده.

عیسی مردن

۲۸ اون وخت عیسی دانستی کی همه چیز به انجام برسه؛ بوگفته: «تشنه‌یم!» به آ خاطر بوگفته تا پیشگویی به کیتابه مقدس ثابت به. ۲۹ در او به ظرفی نهه بو پُر از شرابه ترشیده. پس اسفنجی به به او شراب بزه ییدی و بنه ییدی ایئا شاخه سر و اونه دهان ورجه بردیدی. ۳۰ وختی عیسی شرابه بیچیشته، بوگفته: «به انجام برسه.» بعد از اون، خو سره خمه کوده و خو روحه تسلیم بوکوده.

۳۱ او روز، روز «تهیه» بو، و روز بعد، شَبَّات بزرگ. از او به کی حاکمانه یهود نخواستیدی کی جسدان، تا روز بعد صلیبه رو بمانه، از پیلاتس بخواستیدی کی او سه نفره ساق پایه بشکنید و اوشانه جسدانه از صلیب بیزیر بأورید. ۳۲ پس سربازان بموییدی و اولین نفره ساق پا و اویتا ساق پایه کی عیسی امره به صلیب بکشه بید، بشکنه ییدی. ۳۳ اما وختی به عیسی فرسه ییدی، بیده ییدی کی بمرده، اونه ساقانه نشکنه ییدی. ۳۴ اما ایئا از سربازان نیزه اونه پهلویه بزه و هو لحظه از اونه بدن خون و آب جاری بو بوسته. ۳۵ اون کی آنه بیده شهادت دهه، تا شومانم ایمان بأورید. اونه شهادت راسته و اون دانه کی حقیقه گفتن دره. ۳۶ اشان رخ بده تا

پیشگویی به کتابه مقدس ثابت بیه کی: «هیچ کددام از اونه استخوانان نشکفه.» ۳۷ ۲۹ و قسمتی دیگرم از کتابه مقدس کی گه: «اونی به کی به اون نیزه بزهییدی، تماشا کونیدی.» ۳۰

عیسی دفنه کودن

۳۸ اون وخت یوسف، اهله رامه، از پیلاتس اجازه بخوآسته کی عیسی جسده فیگیره. یوسف از پیروان عیسی بو، اما مخفیانه. چونکی از حاکمانه یهود ترسه یی. پیلاتس اونه اجازه بده. پس بمو و عیسی جسده فیگفته. ۳۹ نیقودیموسم کی قبلاً شبانه عیسی ورجه بوشو بو، بمو و خو امره عطری از مر و عود کی حدوده سی و پنج کیلو بو، بأورده. ۴۰ پس اوشان عیسی جسده فیگفتیدی و اونه به رسمه دفنه یهودیان عطریاته امره کفنه میان بیچنیدی. ۴۱ نزدیکه او جایی کی عیسی مصلوبه بوسته، باغی بو کی او باغه میان مقبره یی تازه وجود داشتی کی هنوز مُرده یی در اون ننه بید. ۴۲ پس چونکی روز «تهیه» یهودیان بو و او مقبره ییم نزدیک بو، عیسی جسده در اویه بنه ییدی.

۲۰

قبره خالی

۱ در اولین روز هفته، وخته سحر، زمانی کی هوا هنوز تاریک بو، مریم مجدلیه مقبره ورجه بوشو و بیده کی اونه سنگ اوسده بو بوسته. ۲ پس بدو بدو بوشو شمعون پطرس ورجه و او شاگرده دیگری کی عیسی، اونه دوست داشتی. مریم اوشانه بوگفته: «آمی سروره از قبر بردیدی و نانیم کویه بنه ییدی.» ۳ پس پطرس اویتا شاگرده امره بیرون بمو و بوشو ییدی به سمته مقبره. ۴ هر دوتا دووستیدی، اما اویتا شاگرد تندتر بوشو، از پطرس پیش دکفته و اول اون به مقبره فرسه. ۵ پس خمه بوسته و بیده کی پارچه یی کفن اویه نهه. اما مقبره دورون نوشو. ۶ پس شمعون پطرس، اونه دونبالسر بمو و مقبره دورون بوشو و بیده کی پارچه کفنی اویه نهه، اما او دستمالی کی عیسی سر دوسته بید، پارچه یی کفنی کنار ننه بو، بلکی جدا و تا بو بوسته جایی دیگر نهه بو. ۸ پس او شاگرده دیگرم کی اول به مقبره فرسه بو، بوشو بودورون، بیده و ایمان بأورده. ۹ چونکی هنوز کتابه مقدسه درک نوکوده بید کی اون باید از مُرده یانه میان ویریزه. ۱۰ اون وخت او دوتا شاگرد خوشانه خانه واگردستیدی.

ظاهر بوسته عیسی به مریمه مجدلیه

۱۱ ولی مریم بیرونه مقبره ایسه بو و گریه کودی. اون گریه امره خمه بوسته تا مقبره دورونه نیگاه بوکونه. ۱۲ نیگاه بوکوده و دوتا فرشته یی بیده کی لییاسه سفید، دوکوده بید، او جایی کی عیسی جسده بنه بید، ایتا سره ورجه و اویتا پا ورجه نیشته بید. ۱۳ اوشان اونه بوگفتیدی: «ای زن، چره گریه کونی؟» جواب بده: «می سروره بردیدی و نانم کویه بنه ییدی.» ۱۴ وختی آنه بوگفته واگردسته و عیسی اویه سرپا بیده، ولی نشناخته. ۱۵ عیسی اونه بوگفته: «ای زن، چره گریه کونی؟ کی دونبال گردی؟» مریم به خیال آنکی باغبانه، بوگفته: «ای سرور، اگر تو اونه اوسدی مره بوگو کویه بنه یی تا بشم و اونه اوسنم.» ۱۶ عیسی دوخوآده: «مریم!» مریم خو رویه اونه طرف واگردانه و به زبانه عبرانیان بوگفته: «ربونی!» (یعنی اوستاد). ۱۷ عیسی اونه بوگفته: «مره وله کون، چونکی هنوز می پتره ورجه بوجور نوشوم. بلکی می برآرانه ورجه بوشو و اوشانه بوگو، می پتر و شیمی پتره ورجه و می خدا و شیمی خدا ورجه بوجور شوئون درم.» ۱۸ مریم مجدلیه بوشو و شاگردانه خبر بده کی: «خداونده بیدم!» و اونچی کی بوگفته بو، اوشانه بوگفته.

ظاهر بوسته عیسی به شاگردان

۱۹ هو روز غروب کی یکشمبه بو، وختی کی شاگردان جمع بوسته بید و دران از ترسه حاکمانه یهود قفل بو، عیسی بمو و اوشانه میان بیسه و بوگفته: «سلام بر شومان!» ۲۰ وختی آنه بوگفته، خو دستانه و خو پهلویه

اوشأنه نشان بده. شاگردان با خداونده دئن شاده بوستیدی. ۲۱ عیسی بازم اوشأنه بوگفته: «سلام بر شومان! هوطو کی پتر مره اوسه كوده، منم شمره اوسه كونم.» ۲۲ وختی آ حرفه بوگفته، شاگردانه رو فوت بوكوده و بفرماسته: «روح القدسه فيگيريد. ۲۳ اگر کسی گناهانه بيخشيد، اونره بخشیده به، و اگر کسی گناهانه نبخشيد اونره، بخشیده نييه.»

عیسی و توما

۲۴ وختی کی عیسی بمو، توما، ایتا از اون دوازده نفر کی دوقولويم اونه دوخوآیدیدی، اوشأنه امره نوبو. ۲۵ پس شاگردانه ديگر اونه بوگفتیدی: «خداونده بیدهيم!» اما اون اوشأنه بوگفته: «تا خودم جایه میخه اونه دستأنه میان نیدینم و می انگوشته اونه جایه میخ نم و می دسته اونه پهلو سوراخه میان نم، ایمان نآورم.» ۲۶ بعد از یک هفته، عیسی شاگردان، بازم خانه میان ایسه بيد و تومايم اوشأنه امره بو. در حالی کی درآن قفل بيد عیسی بمو و اوشأنه میان بیسه و بوگفته: «سلام بر شومان!» ۲۷ اون وخت تومايه بوگفته: «تی انگوشته آيه بئه و می دستأنه بيدین. تی دسته جلو بأور و می پهلو سوراخه میان بئه. بی ایمان نوبو، بلکی ایمان بدآر.» ۲۸ توما اونه بوگفته: «می خداوند! می خدا!» ۲۹ عیسی بوگفته: «آیا چونکی مره بیدهیی، ایمان بأوردی؟ خوش بحال اوشأنی کی نیدهیدیی، ایمان بأوردیدی.»

آ کیتابه هدف

۳۰ عیسی معجزاته زیاده دیگری در حضور خو شاگردان انجام بده کی آ کیتابه میان بینویشته نوبوسته. ۳۱ ولی آنقدر بینویشته بوبوسته تا ایمان بأورید کی عیسی هو مسیح، و خدا پسره، و به توسطه آ ایمان صاحبه زندگی به آبدی ببید.

۲۱

ظاهر بوستنه عیسی به هفتا از شاگردان

۱ بعد از آ اتفاقان، عیسی بار دیگر خودشه در کنار دریاچه تیبری، به خو شاگردان آشکاره كوده. اون اطو ظاهره بوسته: ۲ ایتا روز، شمعون پطرس، تومايه معروف به دوقولو، نتائیل از مردمانه قانایه جلیل، زبدي پسران، و دوتا از شاگردانه ديگرم با هم بيد. ۳ شمعون پطرس اوشأنه بوگفته: «من شوئون درم ماهی صید بوكونم.» اوشان بوگفتیدی: «آمانم تی امره آيم.» پس بیرون بوشویدیدی و قایقه سوار بوستیدی. اما او شب هر چقدر تور تودیدی، چیزی صید نوکودیدی. ۴ وخته سحر، عیسی ساحله کنار بیسه، اما شاگردان نفهمستیدی کی عیسیه. ۵ اون اوشأنه بوگفته: «ای زاکان، چیزی خوردنره نآریدی؟» جواب بدیدیدی: «نه!» ۶ بوگفته: «توره به طرفه راسته قایق تودید، تأنیدی بیگیرید.» اوشان آ کاره بوکودیدی و از زیادی ماهی نتأنستیدی توره قایقه دورون فکشید. ۷ شاگردی کی عیسی اونه دوست داشتی، پطرس بوگفته: «اون خداونده!» وختی شمعون پطرس بیشوسته اون خداونده، خو لیباسه خو دور دوسته - چونکی اونه از خو تن بیرون بأورده بو و خودشه دریا میان توده. ۸ اما شاگردانه ديگر قایقه امره بمویدیدی، در حالی کی تور پُر از ماهی یه، خوشأنه امره فکشن دیبید. چونکی اوشأنه فاصله ساحله امره حدوده صد متر بو. ۹ وختی به ساحل فرسه بیدیدی، آتشی یه بیده بیدیدی کی زغاله امره چاکوده بوسته بو و ماهی یم اونه رو و نانم اویه نهه بو. ۱۰ عیسی اوشأنه بوگفته: «از او ماهی یانی کی الآن بیگیتیدی، بأورید.» ۱۱ شمعون پطرس وارده قایق بوبوسته و توره به طرفه ساحل فکشنه. تور پُر از پيله ماهی بو، به تعداده صد و پنجاه و سه تا ماهی. با آنکی تعداده ماهی بیش از حد بو، تور پاره نوبوسته.

۱۲ عیسی آسانه بوگفته: «بایید ناشتایی بوخورید.» هیچ کددام از شاگردان جرأت نوکودیدی از اون وورسید «تو کی ایسی؟» چونکی دانستیدی کی اون خداونده. ۱۳ عیسی جلو بَمو و نانه اوسده و اوشانه فده و ماهی یم هَطو. ۱۴ آن سوّمین بار بو کی عیسی بعد از ویریشن از مُرده یانه میآن، به خو شاگردان ظاهره بوسته.

عیسی گفتگو پطرس امره

۱۵ بعد از ناشتایی، عیسی از شَمعونِ پطرس وورسه: «ای شَمعون، یوحنا پسر، آیا مره بیشتر از آشان دوست داری؟»

اون جواب بده: «بله ای خداوند! تو دانی کی تره دوست دارم!»

عیسی اونه بوگفته: «از می گوسفندان مراقبت بوکون.»

۱۶ دوّمین بار عیسی از اون وورسه: «ای شَمعون، یوحنا پسر، آیا مره دوست داری؟»

اون جواب بده: «بله ای خداوند! دانی کی تره دوست دارم!»

عیسی بوگفته: «از می گوسفندان مراقبت بوکون.»

۱۷ سوّمین بار اونه بوگفته: «ای شَمعون، یوحنا پسر، آیا مره دوست داری؟»

پطرس از آنکی عیسی سه بار از اون وورسه کی «آیا مره دوست داری؟» ناراحته بوسته و جواب بده: «ای

خداوند! تو از همه چیز باخبری. تو دانی کی تره دوست دارم.»

عیسی بوگفته: «از می گوسفندان مراقبت بوکون. ۱۸ آمین، آمین، تره گم، زمانی کی جوانتر بی، تی کمره

دوستی و هر جا کی خواستی شویی؛ اما وختی کی پیره بی، تی دستانه درازه کونی و کسی دیگر تی کمره دوده و به جایی کی نخواهی بیسی، تره بره.» ۱۹ عیسی آ حرفانه امره اشاره به چوطو مردنه پطرس کودی کی اونه امره

خدایه جلال دهه. بعد از اون، عیسی اونه بوگفته: «می دونبالسر بیا!»

۲۰ اون وخت پطرس واگردسته و بیده کی او شاگردی کی عیسی اونه دوست داشتی، اونه دونبالسر آمون

دره. اون هونی بو کی شام موقع عیسی سینه سر تکیه بده بو و وورسه بو کی: «سرورم، کی یه کی تره تسلیم

کونه؟» ۲۱ وختی پطرس اونه بیده، از عیسی وورسه: «پس اون چی به؟»

۲۲ عیسی اونه بوگفته: «اگر بخوایم اون تا می واگردستن، زنده بمانه، به تو چی؟ تو می دونبال بیا!» ۲۳ پس

آ فکر، برآرانه میان شایع بو بوسته کی او شاگرد نیمیره، در حالی کی عیسی پطرس نوگفته کی اون نیمیره، بلکه

بوگفته: «اگر بخوایم اون تا می واگردستن، زنده بمانه، به تو چی؟»

۲۴ هو شاگرده کی بر آ چیزان شهادت دهه، و آسانه بینویشته و آمان دانیم کی اونه شهادت راسته.

در آخر

۲۵ عیسی کارایه زیاد دیگری یم بوکوده، کی اگر دانه دانه بینویشته بو بوسته بید، گومان نوکونم حتی تمام

دنیا یم گنجایشه اونه نیویشته یانه بدآشته بی.